

บทที่ 5

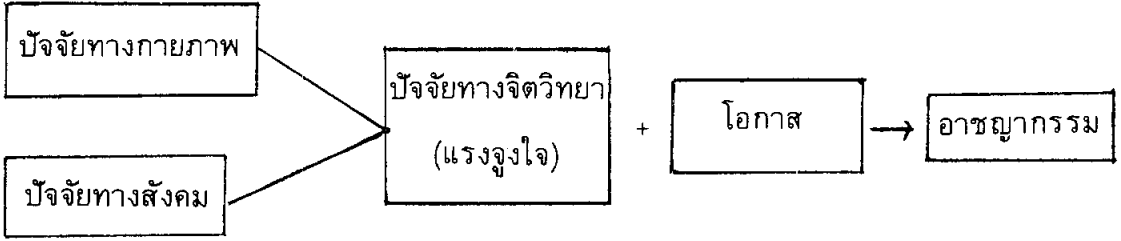
สภาพแวดล้อมและสาเหตุของอาชญากรรม

ในทัศนะของนักสังคมวิทยา การศึกษาเรื่องราวใด ๆ ก็ตามนักสังคมวิทยาพยายามศึกษาโดยค้นหาสาเหตุต่าง ๆ มากที่สุดเท่าที่จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้นักสังคมวิทยาเหล่านั้นได้ทำการศึกษา

และเช่นเดียวกันนักสังคมวิทยาศึกษาอาชญากรรมการกระทำผิด นักสังคมวิทยาพยายามอย่างยิ่งที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเป็นเหตุเป็นผล เพื่ออธิบายปัจจัยสาเหตุที่เป็นส่วนสนับสนุนให้บุคคลประกอบอาชญากรรม โดยที่นักสังคมวิทยามีความเชื่อว่าการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมต่าง ๆ นั้นเป็นไปได้ที่จะมีสาเหตุจากปัจจัยหนึ่ง ๆ เท่านั้นที่จะมาเป็นเหตุให้เกิดปรากฏการณ์นั้นขึ้น ดังนั้นนักสังคมวิทยาจึงพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ เพื่อมาสนับสนุนข้ออ้างแห่งการประกอบอาชญากรรม และนักสังคมวิทยาจึงจะสรุปผลที่ได้จากการศึกษา ซึ่งเอื้ออำนวยให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในสังคม

สาเหตุของอาชญากรรม

นักอาชญาวิทยาได้กล่าวถึงสาเหตุของอาชญากรรม ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแสดงเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

จากแผนภูมินี้ หากสามารถตัดช่วงโอกาสได้ ปัญหาอาชญากรรมจะไม่สามารถเกิดได้ และปัจจัยทางจิตวิทยา หรือจิตใจ เจตนาผิด การไม่สร้างหรือไม่กระทำสิ่งที่ช่วยหรือก่อให้เกิด

ในการศึกษาสาเหตุของการกระทำผิด เป็นสิ่งที่กระทำได้ค่อนข้างยากทั้งนี้เพราะ พฤติกรรมเหล่านี้ เป็นผลของตัวแปรทั้งทางด้านบุคคลและสิ่งแวดล้อมหลายประการ การที่จะเข้าใจ สาเหตุของพฤติกรรมเหล่านี้ได้ก็แต่โดยการศึกษาความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะพฤติกรรม สภาพชีวิตความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนลักษณะนิสัยประจำตัวของผู้กระทำผิด (Karl Garrison, *Psychology of Adolescent*, New Jersey : Prentice-Hall, 1956, pp. 465-466) ซึ่งได้แก่ภาวะ ทางร่างกาย หรือสมองของผู้กระทำผิดและรวมทั้งพิจารณาถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วย

จากแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาต่าง ๆ ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 ที่ได้กล่าวแล้วข้าง ต้น ซึ่งได้ศึกษาสภาพความบกพร่องทางร่างกาย กรรมพันธุ์ พร้อมทั้งการศึกษาสภาพจิต และรวมถึงสภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นผลพอบรรลุความเพื่อใช้อธิบายสาเหตุของการประกอบ อาชญากรรม จากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน มีดังนี้

1. ปัจจัยทางกายภาพ
2. ปัจจัยทางจิตวิทยา
3. ปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางกายภาพ

การพิจารณาสาเหตุของอาชญากรรมในช่วงแรกนั้นนักวิชาการมุ่งปัจจัยทางกายภาพ เป็นสำคัญ ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้มีผู้ศึกษาไว้หลายประเด็น เช่น สาเหตุของอาชญากรรมและสภาพ ทางภูมิศาสตร์ อาชญากรรมในเขตพื้นที่ต่าง ๆ อัตราอาชญากรรมเปรียบเทียบระหว่างเมืองกับ ชนบทและสภาพนิเวศน์วิทยา รวมถึงสาเหตุของอาชญากรรมกับสภาพสรีระและพลังงานมัยของ บุคคลและยังได้ศึกษาความผิดปกติของต่อมกับอาชญากรรมและการถ่ายทอดพฤติกรรมทาง กรรมพันธุ์ นักวิชาการพยายามที่จะอธิบายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม อาชญากรรมโดยได้รายงานถึงว่า อาชญากรรมต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูหนาว และอาชญา กรรมที่กระทำต่อบุคคลจะมีบ่อยในช่วงฤดูร้อน และยังรายงานต่อไปว่า อัตราอาชญากรรม แปรเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของความกดอากาศและทิศทางลม นักวิชาการอื่น ๆ ได้ รายงานว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นภูเขาและนอนลงในที่ราบ โดยอธิบาย ว่าอาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลมีมากในช่วงฤดูร้อน เป็นเพราะระยะนี้คนมีการติดต่อเดินทางกัน มากกว่าในฤดูหนาว หรืออาจจะเกิดจากอารมณ์หงุดหงิด ชุนมัว โมโหง่าย อาชญากรรมที่เกิดขึ้นเป็น ประเภทประทุษร้ายต่อชีวิต ส่วนอาชญากรรมที่เกิดในฤดูหนาวจะเป็นประเภทประทุษร้ายต่อ

ทรัพย์สิน แต่จากการศึกษาของ Barnes กับ Teeters (Harry Elmer Barnes and Negley K Teeters, *New Horizons in Crime*, 3rd Ed : Prentice Hall, Inc., N.J. 1964) และ Wolfgang ได้กล่าวถึงว่า ไม่มีสิ่งแสดงความสัมพันธ์ทางสถิติที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างในสภาพภูมิอากาศร้อนหนาวกับการเกิดอาชญากรรมแต่อย่างใด

ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นความเกี่ยวพันระหว่างสภาพภูมิอากาศกับอาชญากรรม ซึ่งขึ้นกับปัจจัยอื่น ๆ อีกที่เป็นผลผลักดันให้เกิดอาชญากรรม

ได้มีนักวิชาการพยายามศึกษา อาชญากรรมในเขตพื้นที่ต่าง ๆ เช่น Lombroso ได้กล่าวถึง หมู่บ้านที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในอาชญากรรมบางประเภทที่เกิดขึ้นในทุกจังหวัดในอิตาลี เช่น Ardena มีอัตราการปล้นทรัพย์บนทางหลวงสูงกว่าที่เกิดในที่อื่น ๆ โดยเฉลี่ย 30 เท่า (Cesare Lombroso, **Crime, Its Causes and Cemedies**, Boston : Little Brown, 1911, p. 23) Pike ได้รายงานให้ทราบว่าจะอาชญากรรมที่ตำรวจดำเนินคดีมีอัตราสูงในพื้นที่ติดต่อลอนดอนและรองลงมาได้แก่พื้นที่แถบเมืองท่าชายทะเลที่สำคัญ ย่านเกษตรกรรมและเหมืองแร่เป็นเขตที่มีอัตราอาชญากรรมต่ำ

โดยทั่วไปแล้วการประกอบอาชญากรรมเกือบทุกประเภทมักจะมีอัตราสูงในเมืองใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกา เมืองสำคัญจะมีอาชญากรรมที่เป็นการประทุษร้ายต่อบุคคลมากกว่าอาชญากรรมประเภทอื่น อัตราอาชญากรรมในแถบชานเมืองจะใกล้เคียงกับอัตราของเมืองเล็ก ๆ แต่อาชญากรรมประเภทข่มขืน ในแถบชานเมืองมีอัตราสูง

อัตราอาชญากรรมในเมืองและชนบท ถ้าพิจารณาความแตกต่างในอัตราอาชญากรรมเขตเมืองและชนบทที่จะต้องกล่าวถึงเรื่องโอกาสที่ทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้นด้วย โดยที่ลักษณะกายภาพของเขตเมืองมีองค์ประกอบอันซับซ้อน มีแบบแผนพฤติกรรมมากมายที่บุคคลติดต่อเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ความเจริญทางวัตถุมีอยู่มากมาย ธุรกิจการค้ามีอย่างกว้างขวาง ระบบความสัมพันธ์ในเมืองเป็นแบบค่อนข้างผิวเผิน ฟังพาทักทายกันน้อย เป็นช่องทางเอื้ออำนวยให้ผู้กระทำผิด มีโอกาสได้กระทำผิดมากกว่าชนบท

การอธิบายปัญหาอาชญากรรมโดยหลักนิเวศน์วิทยา ได้กล่าวถึงถิ่นที่อยู่อาศัยของประชากรในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมีความหนาแน่นแตกต่างกัน มีผลถึงอัตราการกระทำผิดที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยที่ในถิ่นที่มีประชากรหนาแน่นจะมีผลถึงปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นมีมากมายหลายรูปแบบ

การอธิบายสาเหตุอาชญากรรมโดยพิจารณาสภาพสรีระของบุคคลโดยมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลทั้งโดยทั่วไปและพฤติกรรมของอาชญากรถ่ายทอดสืบต่อมาจากบรรพบุรุษ

ซึ่งเป็นปัจจัยที่เรียกว่า ชีววิทยา นักวิชาการได้ทำการศึกษาอย่างกว้างขวาง เช่น นักอาชญาวิทยา-มานุษยวิทยา และในสาขาแพทยศาสตร์ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพร่างกาย พันธุกรรม ความบกพร่องทางสรีระวิทยา ระบบการทำงานของต่อมต่าง ๆ นักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ได้แก่ Lombroso, Sheldon, Gall

จากการศึกษาของ Gall ได้พิจารณาลักษณะความแตกต่างของกะโหลกศีรษะมนุษย์ ซึ่งเขากล่าวว่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพและลักษณะอารมณ์ เมื่อได้สังเกตกะโหลกศีรษะจะสามารถทำนายลักษณะนิสัยได้ เช่น กะโหลกศีรษะที่โหนกผิปกติ จะเป็นพวกหัวขโมยหรือชอบดื่มสุรา

ทฤษฎีของ Lombroso

ตามแนวทฤษฎี Lombroso ที่ได้อธิบายสาเหตุอาชญากรรม เน้นความสำคัญที่อาชญากร โดยกล่าวว่าพฤติกรรมอาชญากรเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดจากสภาพชีววิทยา ทั้งทางกายภาพและจิตใจ ซึ่งอาชญากรได้รับจากบรรพบุรุษและเป็นมรดกตกทอดถึงลูกหลาน โดย Lombroso สังเกตถึงพฤติกรรมต่อต้านสังคมมักเกิดกับบุคคลที่มีความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ เขายังได้ใช้การเปรียบเทียบอาชญากรและความป่าเถื่อนดุร้าย โดยวิธีการศึกษาถึงพันธุกรรมแบบของอาชญากรจะเป็นมาแต่กำเนิด Lombroso ได้ยืนยันว่า อาชญากรแตกต่างจากบุคคลทั่วไปโดยเขาอ้างถึงลักษณะแตกต่างซึ่งเขาเรียกว่า “ความเสื่อมทรามที่ต้องประณาม” เขาพบว่าความเบี่ยงเบนในสภาพร่างกาย โดยเฉพาะกะโหลกศีรษะ ลักษณะของกระดูก โครงสร้างมันสมอง ใบหน้า ซึ่งลักษณะความบกพร่องต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนเป็นสาเหตุให้ประกอบอาชญากรรมได้ โดยเป็นสิ่งที่ได้รับมาจากบรรพบุรุษ นอกจากนี้ Lombroso ยังเชื่อว่า สภาพจิตและพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์เป็นสาเหตุหนึ่งเช่นเดียวกัน

ความบกพร่องทางร่างกายต่าง ๆ เช่น ตาบอด หูหนวก ขาพิการ สิ่งเหล่านี้ได้นำมาพิจารณาว่าเป็นสิ่งสำคัญมีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม ความบกพร่องทางร่างกายอาจเนื่องมาจากกรรมพันธุ์ การเกิดที่ค่อนข้างยาก

จากการศึกษาของ Lombroso เขาได้สรุปว่าการเป็นอาชญากรนั้นเป็นโดยกำเนิด และแยกอาชญากรเหล่านี้เป็น

1. อาชญากรโดยกำเนิด
2. อาชญากรวิกลจริต
3. อาชญากรที่กระทำผิด เป็นเพราะมีปัจจัยทางสังคมเข้ามากระทบ ซึ่งอาชญากรประเภทนี้เป็นบุคคลที่มีร่างกายและจิตใจปกติโดยทั่วไป แต่มีผลจากสภาพแวดล้อม

จากการศึกษาของ Charles Goring ซึ่งเป็นนายแพทย์ชาวอังกฤษซึ่งทำงานในเรือนจำ ได้ศึกษาลักษณะร่างกายของนักโทษหลายพันคนเปรียบเทียบกับบุคคลทั่ว ๆ ไปโดยวิธีวัดสัดส่วนของร่างกายและสรุปว่า นักโทษมีร่างกายไม่แตกต่างจากคนทั่วไป นอกจากเตี้ยกว่าและหนักน้อยกว่า ซึ่งงานของ Goring ได้รับการยอมรับและทำลายทัศนคติของ Lombroso ที่ศึกษาอาชญากรโดยเน้นชีวภาพของเขาเหล่านั้น

นอกจากนี้ยังมีงานการศึกษาของ Ernest Hooton นักมานุษยวิทยากายภาพซึ่งเปรียบเทียบลักษณะกายภาพของนักโทษและบุคคลทั่วไป โดยเฟ่งเสียงลักษณะการถ่ายทอดความบกพร่องทางชีววิทยาซึ่งเขาอธิบายว่า อาชญากรแต่ละประเภท มีสาเหตุจากความบกพร่องทางชีววิทยา โดยเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ ซึ่งจะประกอบอาชญากรรมแตกต่างกัน

จากการศึกษาของ Hooton ได้วิจารณ์ว่ามีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น ตัวอย่างจำนวนที่นำมาใช้เปรียบเทียบมีจำนวนน้อยซึ่งไม่อาจถือว่าเป็นตัวแทนของผู้มีใช้อาชญากรและความแตกต่างของบุคคลในกลุ่มนี้มีมากกว่ากลุ่มอาชญากร นอกจากนี้ อาชญากรที่นำมาทดลองเปรียบเทียบมิได้หมายความว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นตัวอย่างของอาชญากร และ Hooton มิได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความบกพร่องทางชีววิทยาที่จะนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม เพียงแต่กล่าวว่า การที่บุคคลต้องถูกจำคุกจะต้องมีลักษณะบางประการที่แสดงถึงความบกพร่องที่สามารถเห็นได้โดยชัดเจนจากร่างกายของบุคคลนั้น

Ernest Kretschmer และ William Sheldon ได้ศึกษาค้นคว้าบทบาททางชีวภาพที่มีผลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมทางอาชญากร

Kretschmer ได้เสนอแนวความคิดว่าสัดส่วนของร่างกายมีผลต่ออารมณ์ของบุคคล เช่นเดียวกับบุคคลที่มีจิตผิดปกติจะมีส่วนสัมพันธ์กับโครงสร้างบุคลิกภาพของบุคคลผู้นั้น ซึ่งบุคลิกภาพของบุคคลเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อม พันธุกรรม จะมีผลทั้งทางร่างกายและจิตใจโดยเป็นอิทธิพลที่ก่อให้เกิดบุคลิกภาพ การสร้างลักษณะนิสัยของเขา

Sheldon ได้ศึกษาแบบต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ โดยกล่าวว่าในร่างกายมนุษย์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. endomorphic เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องควบคุมระบบการดำเนินชีวิต ระบบการย่อยอาหาร ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของร่างกายอันเกี่ยวข้องกับความต้องการ อาหาร และน้ำในร่างกาย
2. mesomorphic เป็นส่วนควบคุมกระดูกและกล้ามเนื้อ
3. ectomorphic เป็นส่วนควบคุมความเจริญของระบบประสาทซึ่งตอบสนองต่อความรู้สึกของบุคคลต่อสภาพแวดล้อม

จากส่วนประกอบภายในร่างกายของมนุษย์ทั้ง 3 อย่างนั้นเป็นผลต่อการศึกษาของ Sheldon ถึงสภาพอารมณ์ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับสภาพร่างกาย โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ

1. microtonic มีลักษณะสนุกสนาน รื่นเริง เจ้าสำราญ โอ้อำภูมิจาน
2. somatonic มีลักษณะคล่องแคล่ว ว่องไว ชอบต่อสู้ผจญภัย ก้าวร้าว ชอบการมีอำนาจ ทะเยอทะยาน
3. cerebretonic มีลักษณะเก็บตัว สันโดษ มีความอดทน รักสงบ

Sheldon ได้ศึกษาเด็กกระทำผิดซึ่งการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กกับลักษณะโครงสร้างทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อดูความสัมพันธ์ของสภาพร่างกายและบุคลิกภาพ แต่จากการศึกษาได้กระทำจากตัวอย่างจำนวนน้อย และขาดการพิจารณาสภาพแวดล้อม โดยมุ่งพิจารณาแต่พันธุกรรมที่มีผลต่อบุคลิกภาพ นอกจากนี้การศึกษาได้เน้นแต่สภาพโครงสร้างภายนอก มิได้คำนึงถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของบุคคล ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม

ในปัจจุบันยังไม่มียุทธศาสตร์เพียงพอ ที่จะกล่าวว่าปัจจัยกายภาพดังที่กล่าวมานั้นมีผลต่อพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลเป็นอาชญากรหรือเด็กกระทำผิด

อัตราส่วนอายุในอาชญากรรม อายุมีความสำคัญและมีผลต่อแบบและความถี่ของการประกอบอาชญากรรม

ข้อที่น่าสนใจ

1. อายุของอาชญากรมีค่อนข้างสูง ในระหว่างวัยก่อนหนุ่มสาว
2. อายุของอาชญากร ผันแปรไปตามรูปแบบของอาชญากรรม
3. อายุของชายและหญิงที่เป็นอาชญากรจะแตกต่างกันไป รวมทั้งความแตกต่างในรูปแบบอาชญากรรม
4. อายุและรูปแบบของอาชญากรรมที่รุนแรง มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างมาก
5. รูปแบบของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในกลุ่มอายุหนึ่ง ๆ จะผันแปรจากพื้นที่หนึ่ง ๆ
6. พิจารณารูปร่างลักษณะของเยาวชนผู้กระทำผิด จะมีอัตราผู้กระทำผิดสูงในกลุ่มของผู้ที่มีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าอายุจริง เมื่อเปรียบเทียบกับเยาวชนผู้มีรูปร่างปกติหรือเล็กกว่า
7. อัตราอาชญากรรมลดลงและคงที่ จากอายุที่สูงขึ้น
8. อัตราอาชญากรรมในกลุ่มอายุต่าง ๆ จะแตกต่างกัน ขึ้นกับเวลา
9. เยาวชนผู้กระทำผิดบางครั้งมีส่วนสัมพันธ์กับการกระทำของผู้ใหญ่ที่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากร

10. ผู้เยาว์ผู้ซึ่งกระทำอาชญากรรมครั้งแรก จะมีผลต่อการกระทำอีกต่อไปในอนาคต แนวความคิดที่พยายามจะอธิบายอัตราส่วนของอายุกับอาชญากรรมว่าขึ้นอยู่กับลักษณะทางชีวภาพ เช่น รูปร่างและความแข็งแรง โดยกล่าวว่า การประกอบอาชญากรรมพบบ่อยในบุคคลผู้ซึ่งแข็งแรงและว่องไว จะพบน้อยมากในผู้ที่มีร่างกายอ่อนแอ แนวความคิดทางชีววิทยาอื่น ๆ เช่น กล่าวว่า อาชญากรรมอาจเกิดขึ้นในกลุ่มอายุ 3 ระยะด้วยกัน คือ อายุช่วง 3 - 6 ปี 14 - 16 ปี และ 42 - 45 ปี และเป็นผลผลิตของการเปลี่ยนแปลงในสัญชาติญาณทางเพศและความก้าวร้าว และเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงตัวของตัวเอง

อัตราส่วนทางเพศในอาชญากรรม

จากการศึกษาสถิติได้ชี้ถึงว่า เยาวชนผู้กระทำผิดและอาชญากรรมมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสถานภาพทางเพศ เพศชายจะมีการประกอบอาชญากรรมมากในทุกชาติ ในทุกชุมชน และในทุกกลุ่มอายุ ยกเว้นในอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการทำแท้งและเด็กทารก

แต่จากการสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเงื่อนไขทางสรีระวิทยา ไม่ได้อธิบายเงื่อนไขอย่างชัดเจน ที่ว่าจะก่อให้เกิดการกระทำอาชญากรรม แต่ปรากฏในลักษณะว่าเงื่อนไขนี้มีความสำคัญที่จะเป็นสาเหตุให้เกิดการประกอบอาชญากรรมในประเด็นที่ว่า เป็นผลกระทบต่อการเข้าร่วมในสังคมและจะเป็นผลสะท้อนต่อไปได้

ปัจจัยทางจิตวิทยา

การศึกษาพฤติกรรมอาชญากรรมของนักจิตวิทยา โดยพิจารณาประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จิตวิทยาทั่วไป ซึ่งพิจารณาปัญหาในด้านการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ และพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคม

2. พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางอาชญากรรมและสภาพจิตเบี่ยงเบน

ผู้ชำนาญการโรคจิต กล่าวถึงอาชญากรรมเป็นผลจากความบกพร่องทางสมอง บุคลิกภาพ โรคจิตจากการลืมตัว สภาพแวดล้อมที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมทางอาชญากรรม ความกระทบกระทั่งทางอารมณ์ ความวิตกกังวล แต่อาชญากรเหล่านั้นเป็นผู้ที่มีจิตไม่ถึงกับผิดปกติแต่เป็นบุคคลจำพวกที่มีอารมณ์ขัดแย้งแปรปรวน โดยเฉพาะในทัศนะของ Freud ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลิกภาพและอารมณ์ของเด็กเป็นผลจากประสบการณ์ทางครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับเด็ก ซึ่งถ้าจากการดูแลขาดความอบอุ่น จะมีผลต่อการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่สามารถควบคุมตนเอง เป็นผลต่อพฤติกรรมทางอาชญากรรมได้

นักวิชาการที่สนใจในด้านนี้ได้ตั้งทฤษฎีอธิบายว่า ผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางจิต เช่น นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศส ชื่อ Alfred Binet เป็นบุคคลแรกที่ใช้วิธีการทดสอบเชาว์ปัญญา ความเฉลียวฉลาด Binet ได้ศึกษาความเสื่อมถอยทางจิต (mental retardation) ของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ร่วมกับ Theodore Simon และได้ตั้งเกณฑ์ในการทดสอบสติปัญญา ผลงานเป็นที่รู้จักคือ Binet and Simon Scale 1905

Sutherland ได้ทำการวิเคราะห์ศึกษาเกี่ยวข้องกับ การทดสอบทางจิตของผู้กระทำผิด และยูวอาชญากร 340 ราย จากผู้กระทำผิดในปี ค.ศ. 1910 - 1928 จำนวนทั้งสิ้น 150,000 ราย โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาของ Gorddard ประกอบ ปรากฏผลว่าผู้กระทำผิดจะเป็นบุคคลปัญญาอ่อนและมีความบกพร่องทางจิตถึง 50 เปอร์เซ็นต์

Merrill ได้รายงานจากการศึกษายูวอาชญากร 500 คน ซึ่งถูกพิพากษาโดยศาลแคลิฟอร์เนีย พบว่า 11.6 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีความบกพร่องทางจิต ผู้ที่เน้นว่าลักษณะปัญญาอ่อนเป็นสาเหตุสำคัญของการเป็นยูวอาชญากร คือ Gorddard โดยรวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะความบกพร่องทางจิต และลักษณะความคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาของ Glueck ที่ได้ศึกษายูวอาชญากรในคุกและพบว่ายูวอาชญากรเป็นผู้ได้รับความทุกข์ทรมาน จากลักษณะความบกพร่องทางจิต ในอัตราที่ค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตาม Paul Musser และ John J. Conger ค.ศ. 1969 ได้สรุปว่า ลักษณะความบกพร่องทางจิตหรือระดับสติปัญญาจะถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการศึกษาสาเหตุการกระทำผิดแต่อย่างใดไม่ได้

ความ विकลจริตและความแปรปรวนทางอารมณ์ (Mental Emotional Disorders)

ทฤษฎีนี้ถือว่า ความ विकลจริตและความแปรปรวนทางอารมณ์ รวมทั้งลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำผิด ซึ่งมักจะเกิดแก่ผู้ใหญ่มากกว่าเด็กแต่อาจเป็นไปได้ว่าความสับสนทางด้านจิตใจและอารมณ์อาจจะมีพื้นฐานมาตั้งแต่เด็ก นักวิชาการที่มีอิทธิพลในทฤษฎีนี้คือ Sigmund Freud, Adler, Carl Jung และ Otto Rank ทฤษฎีนี้ได้อธิบายว่า ความขัดแย้งทางจิตเกิดขึ้นจากความขัดกันในระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในบุคลิกภาพของบุคคล องค์ประกอบบางอย่างซึ่งถูกกดไว้ จะพยายามแสดงออกมาทางอ้อมเป็นการกระทำผิด

William Healy และ Augusta F. Browner ค.ศ. 1936 พบว่าสาเหตุของอาชญากรรมเกิดขึ้นเมื่อความปรารถนาถูกขัดขวาง ความรู้สึกที่ว่าตนไม่อาจมีความสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างเต็มที่ หรือความรู้สึกที่เป็นปมด้อย ความรู้สึกเหล่านี้จะถูกแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนองความพอใจของตนเอง ซึ่งมักจะเป็นการประพฤติดีผิด เด็กจะหาทางออกด้วยการประพฤติดีชั่ว

หรือมั่วสุมกับเด็กเรเร เพื่อเป็นการชดเชยทางใจ หรือเพื่อหนีความคับข้องใจต่าง ๆ เขาได้สรุปว่า แรงกระตุ้นภายในหรือการที่ต้องการจะสร้างความพอใจทดแทนสิ่งที่ตนไม่มี หรือถูกขัดขวาง ล้วนแต่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดทั้งสิ้น

Psychoses เป็นโรคจิตที่มีอันตรายร้ายแรงต่อบุคลิกภาพผู้ป่วยจะมีลักษณะอาการแตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ป่วยจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ ระหว่างตัวคนไข้ และสิ่งแวดล้อม โรคจิตชนิดร้ายแรง หรือที่เรียกว่า “บ้า” ผู้ป่วยจะแยกตัวเองไปจากชีวิตจริงโดยสิ้นเชิง ความคิดสับสนและเปลี่ยนแปลง มีความเพ้อฝันกระวนกระวายใจ หวาดกลัว หงุดหงิด โกรธง่าย ไม่สนใจต่อความต้องการของร่างกาย

Psychoses แยกเป็น 2 ประเภท คือ Functional Psychoses และ organic psychoses

Functional psychoses เป็นโรคจิตชนิดที่ไม่มีสาเหตุมาจากสรีระวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เป็นผลจากแรงจูงใจ แรงผลักดันภายใน

organic psychoses เป็นโรคจิตที่เกี่ยวข้องกับระบบประสาท

โรคจิตมีหลายประเภท ได้แก่

1. Paranoid เป็นโรคจิตชนิดร้ายแรง ซึ่งจะไม่ปรากฏอาการจนกระทั่งรุนแรงเกินกว่าจะแก้ไข ผู้ป่วยประเภทนี้จะมีประสาทหลอน มีความเข้าใจในเหตุผลแต่เป็นไปในทางผิด โดยมีความเชื่อว่ากระทำของตนนั้นถูกต้อง ในขณะที่อาการยังไม่รุนแรง ผู้ป่วยจะประกอบอาชีพการกรรมประทุษร้ายต่อทรัพย์ แต่ถ้าถึงขั้นรุนแรง อาจทำร้ายหรือฆ่าบุคคลซึ่งเขาคิดว่าเป็นศัตรู

2. Manic Depressive Psychoses ผู้ป่วยจะเป็นผู้ที่มีอารมณ์และบุคลิกภาพแปรปรวนเปลี่ยนแปลงง่าย บางขณะหัวเราะและร้องไห้ ผู้ป่วยจะไม่สนใจหรือผูกพันกับภาวะการณ์ใด ๆ

3. Schizophrenia ผู้ป่วยด้วยโรคจิตชนิดนี้มีอาการแสดงออกแตกต่างไปจากข้อเท็จจริง โดยสร้างจินตนาการไปตามความรู้สึกและอารมณ์ โดยผู้ป่วยบางคนมีลักษณะเฉื่อยชาทางอารมณ์ เก็บตัวคนไข้มีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพการกรรมในคดีอุกฉกรรจ์ หรือบางคนอาจมีลักษณะการแสดงออกของอารมณ์ที่รุนแรงไม่ยอมรับสภาพความเป็นจริงทั้งของตนเองและสังคม ซึ่งอาจเป็นผลนำไปสู่การเป็นอาชญากรได้ นอกจากนี้ผู้ป่วยไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ผู้ป่วยจะขาดสำนึกมีอารมณ์ที่ต้องการฆ่าตัวตาย

4. Paresis ผู้ป่วยจะมีลักษณะ เลื่อนลอย จิตใจอ่อนไหว ชุนมัว หลงลืม อาจเกิดภาพหลอน ในระยะเริ่มแรกผู้ป่วยอาจก่ออาชญากรรมได้ เนื่องจากขาดความอดกลั้น ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ

5. Psychoneuroses ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติทางประสาทโดยไม่มีสาเหตุทางร่างกาย ซึ่งโรคประสาทมีอยู่หลายประเภท ได้แก่

Anxiety neuroses ซึ่งมีอาการวิตกกังวล หวาดกลัว

Phobia neuroses เป็นพวกที่มีความกลัวบางสิ่งบางอย่าง

Somatic complaints เป็นพวกที่มีความรู้สึกไม่พอใจในสิ่งที่ตนมีหรือเป็น

Hypersensitivity มีอาการหงุดหงิด โมโห มีปฏิกิริยารุนแรงเมื่อมีสิ่งกระทบอารมณ์

อาการผิดปกติเหล่านี้เป็นผลมาจากความว้าวุ่นทางจิตเพศ ความกดดันทางเพศเพราะเกิดการผิดปกติจากต่อมในร่างกาย ทำให้เกิดการขัดแย้งในอารมณ์ ถูกเก็บกด ทำให้ต้องหาทางออก ซึ่งเป็นผลให้กระทำผิดหรือต้องการประกอบอาชีพอาชญากรรม

Psychopathic ได้แก่ ผู้ซึ่งมีจิตใจที่ผิดไปจากธรรมดาโดยเป็นไปในทางเลวร้าย ซึ่งมีสาเหตุจากความผิดปกติพร้อมทั้งสภาพความกดดันจากสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถปรับตัวได้ มีความรู้สึกเป็นศัตรู นักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพจิตชนิดนี้เน้นหนักทางจิตวิทยาสังคมโดยเห็นว่ามีสาเหตุจากสภาพแวดล้อม ความล้มเหลวในครอบครัว เช่นบ้านแตก การหย่าร้าง ซึ่งจากลักษณะของบุคคลเหล่านั้นมีอันตรายน่าต่อสังคมในอันที่จะประกอบอาชีพอาชญากรรมที่เกี่ยวกับความผิดทางเพศและฆาตกรรมได้

จิตวิเคราะห์ศาสตร์

จากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Sigmund Freud ที่ได้กล่าวถึงอิทธิพลแรงจูงใจที่เป็นสาเหตุให้มนุษย์กระทำการต่าง ๆ ซึ่งนำมาศึกษาพฤติกรรมทางอาชญากรรม โดยกล่าวว่า การประกอบอาชีพอาชญากรรมเป็นการแสดงออก ซึ่งเป็นผลจากการขาดการควบคุมจิตใจ ตามทฤษฎีนี้กล่าวถึงว่าบุคลิกภาพของมนุษย์ที่ก่อรูปขึ้นมาในลักษณะแตกต่างกันนั้นเป็นผลจากส่วนต่าง ๆ ที่ Freud เรียกว่า id, ego และ super ego จากบุคลิกภาพของมนุษย์ที่เป็นผลจากทั้งสามสิ่งนี้ อาจมีการขัดแย้งระหว่างกันและเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือประกอบอาชีพอาชญากรรมได้

id เป็นแรงผลักดันทางชีววิทยา ที่บุคคลมีติดตัวมาตั้งแต่เกิดเป็นจุดเริ่มต้นของจิตได้สำนึกที่มีต่อสภาพต่าง ๆ รอบตัว เป็นส่วนที่ยังมิได้ขัดเกลารวม ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะชี้ถึงความแตกต่างระหว่างตนเองและสภาพแวดล้อม

ego ตนเอง เป็นผลจากการเรียนรู้ การปฏิบัติตนเพื่อสนองตอบต่อความต้องการ โดยพิจารณาว่าตนเองจะยอมรับต่อระเบียบปฏิบัติของสังคมหรือไม่ เพียงใด

superego มโนธรรมซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้บุคคลได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เงื่อนไขของสังคม ซึ่งบุคคลได้รับการอบรมเรียนรู้

ส่วนประกอบทั้งสามประการนี้จะมีสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในการที่มนุษย์อยู่ในสังคมได้ การขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะ ego ไม่สามารถพัฒนาให้บรรลุถึง superego ในตัวของตัวเองได้

ความต้องการทางชีวภาพเข้ามามีอิทธิพลเหนือกว่า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง id เข้ามามีบทบาทนั่นเอง ทำให้เกิดพฤติกรรมผืนสังคมนำได้ การที่บุคคลเกิดความหิวเดินเข้าไปสั่งอาหารทั้ง ๆ ที่ไม่มีเงิน โดยความสำนึกของเขาเกิดความรู้สึกต่อผู้อื่นภายในจิตใจว่าจะทำอย่างไรดี โดยคิดว่าจะต่อรองกับเจ้าของร้านว่าจะทำงานชดใช้ให้ หรือคิดว่าเมื่อรับประทานเสร็จแล้วจะหนีไป จากความรู้สึกเหล่านี้ถ้าเขาเลือกปฏิบัติในลักษณะที่ว่ารับประทานเสร็จแล้วหนีไปนั้น แสดงถึงว่า id เข้ามามีอิทธิพลเหนือ หรือการที่เราเข้าไปเดินในร้านสรรพสินค้า เห็นสินค้าชนิดหนึ่งเกิดความรู้สึกอยากได้ ต้องการเป็นเจ้าของ แต่ไม่มีเงิน ความรู้สึกด้านหนึ่งอยากขโมยเป็นเจ้าของ แต่ความรู้สึกอีกด้านหนึ่งบอกว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมายถ้ากระทำเช่นนั้น เมื่อเราเลือกที่จะไม่กระทำนั้นหมายถึง super ego เข้ามามีอิทธิพลเหนือตัวเรานั้นเอง เช่นเดียวกันลักษณะพฤติกรรมอาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้นก็เกิดจากความรู้สึกฝ่ายต่ำ และอำนาจฝ่ายสูงเกิดการขัดแย้งกันเมื่อบุคคลเลือกที่จะประกอบอาชญากรรม id จึงเข้ามามีอิทธิพลนั่นเอง

Irving Kaufman ค.ศ. 1955 ได้ศึกษายูวอาชญากรที่ถูกส่งมายังศาลคดีเด็กและเยาวชนในเมืองบอสตัน และได้รับการแนะนำจาก Judge Baker Guidance Center โดยใช้วิธีการศึกษาตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ได้พบว่าการขาดรูปแบบผู้ปกครองความขัดแย้งที่เกิดจากการพัฒนาทางจิตใจหรือความขัดแย้งของ ego และ superego ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางบุคลิกภาพเหล่านี้ จะเป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่ลักษณะการกระทำผิดของเด็ก

อาชญากรรมและบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของบุคคลที่จะปฏิบัติอย่างไรในสภาพแวดล้อมที่เขาเผชิญอยู่ อาชญากรรมและบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กันโดยที่อาชญากรรมเป็นผลจากพฤติกรรมของมนุษย์ พฤติกรรมของมนุษย์จะแตกต่างกันตามสถานภาพ บทบาทที่เขาเกี่ยวข้องเป็นการแก้ปัญหาเพื่อความอยู่รอด ซึ่งบางครั้งการแก้ปัญหาของมนุษย์เป็นไปในทางเบี่ยงเบน ตามความนึกคิดของเขา จึงเป็นช่องทางแห่งการประกอบอาชญากรรมได้ในที่สุด

ปัจจัยทางสังคมวิทยา

นักสังคมวิทยาศึกษาปัญหาอาชญากรรมโดยถือว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ซึ่งพิจารณาปัญหาอาชญากรรมที่มีส่วนสัมพันธ์อยู่ในโครงสร้างและสถาบันทางสังคม นักสังคมวิทยาพยายามศึกษาพฤติกรรมเหล่านั้นในฐานะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ขึ้นเกิดจากกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความใกล้ชิดกัน การเรียนรู้ในพฤติกรรมอาชญากรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะเหมือนกับการเรียนรู้ในพฤติกรรมที่สังคมยอมรับหรือถูกต้องตามกฎหมายเป็นการเรียนรู้โดยฝ่ายกลุ่มปฐมภูมิต่าง ๆ เช่น ครอบครัวซึ่งเป็นที่ทำให้การอบรมขัดเกลาบุคคล

ให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม ทางสังคมในเรื่องต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมยอมรับ ถ้าบุคคลได้เรียนรู้ พฤติกรรมที่ผิดกฎหมายบุคคลนั้นก็จะยอมรับในสิ่งที่ตนได้เรียนรู้มา และในที่สุดกลายเป็น อาชญากรได้

นักสังคมวิทยาเริ่มแรกที่ศึกษาอาชญากรรม ได้มาจากสถิติ โดยเปรียบเทียบกับ การจับกุมทั้งหมด หรืออัตราของเหยื่อที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น นักสังคมวิทยามีความเห็น ว่า กลุ่มต่าง ๆ มีความแตกต่างกันในรูปแบบพฤติกรรมโดยเป็นผลจากวัฒนธรรม ซึ่งบุคคลนั้น ๆ ได้มี ได้ใช้ในสังคม อาจกล่าวว่า นักสังคมวิทยาอธิบายถึงพฤติกรรมอาชญากรรมในกลุ่มหนึ่งและ เน้นว่าจะใช้อธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมในกลุ่มอื่นไม่ได้

อาชญากรรมในทัศนะนักสังคมวิทยา

Emile Durkheim ค.ศ. 1858 - 1917 โดยปกติ Durkheim จะเป็นกลุ่ม sociological positivist เขาเป็นนักวิเคราะห์สังคมคนแรกที่แนะนำว่า อาชญากรรมเป็นเพียงภาวะสำคัญของ สังคม เป็นส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตสังคม เขาเห็นว่าถ้าอาชญากรรมไม่ปรากฏในสังคม และแล้วความ สว่างสรรค์จะไม่เกิดขึ้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือความก้าวหน้าใด ๆ Durkheim แนะนำสังคมได้มีการ ลงโทษต่ออาชญากรโดยมีบันทัดฐานทางสังคมที่สนับสนุน

เขากล่าวว่ากฎเกณฑ์ระเบียบของสังคมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่ออาชญากรรม โดยที่บุคคลได้ประกอบอาชญากรรมเป็นเพราะตกอยู่ในภาวะแวดล้อมทางสังคมที่เขาเผชิญอยู่ ซึ่งเป็นผลสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมในขณะนั้นได้ เป็นสังคมที่ขาดระเบียบหรือการขัดแย้ง วัฒนธรรม Durkheim เน้นถึงความสำคัญของระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นพื้นฐานสำคัญที่ ทำให้เกิดอาชญากรรม

วิธีการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ทางสังคม Durkheim มีความเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างใน สังคม ถือเป็นข้อเท็จจริงทางสังคม (social fact) ซึ่งนำมาศึกษาได้ เช่น อาชญากรรม การควบคุม สังคม ระเบียบประเพณี เป็นความผูกพันกัน เป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในสังคมการควบคุมยังเกิดขึ้น เพื่อให้สังคมมีระเบียบ เมื่อใดก็ตามพฤติกรรมผิดสังคมปรากฏขึ้น หรือที่เรียกว่า อาชญากรรม สังคมจะใช้วิธีการควบคุมสังคมปฏิบัติต่อผู้ฝ่าฝืนนั้น ๆ หรือมีการลงโทษนั่นเอง ซึ่งถือเป็นเครื่อง แสดงถึงว่าได้มีการปฏิบัติต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้น

Durkheim ใช้คำว่า Anomie “สภาพการไร้บันทัดฐาน” เป็นการแสดงถึงการไม่ยอมรับ ค่านิยม ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมซึ่งอาจจะเกิดขึ้นกับบุคคลใด ๆ เมื่อเกิดปรากฏการณ์เช่นนี้ สังคมจะพบกับปัญหา ความสับสนวุ่นวาย ขาดระเบียบ ฉะนั้น สังคมจึงจำเป็นต้องมีกฎหมาย บันทัดฐาน ไว้คอยควบคุมอย่างจริงจัง เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายแห่งการอยู่ร่วมกันในสังคม

Robert K. Merton

Merton ได้ให้ทัศนะว่า อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติจากที่คนทั่วไปในสังคมได้ประพฤติ โดยทั่วไปแล้วอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมซึ่งมีผลกระทบและเป็นปัญหาของสังคม โดยเป็นปัญหาซึ่งเกิดขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูของบุคคล อาชญากรรมจึงเป็นพฤติกรรมซึ่งเกิดจากความต้องการพื้นฐาน หรือเกิดจากเงื่อนไขบางประการบังคับให้บุคคลเป็นเช่นนั้น สิ่งเหล่านี้อาจทำให้เกิดแนวโน้มให้กระทำผิด โดยที่โครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เพื่อให้บุคคลโดยทั่วไปได้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายความต้องการนั้น ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่สังคมจะต้องสร้างระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อการปฏิบัติอย่างมีสมดุลย์ เพราะมีฉะนั้นแล้วบุคคลจะมีพฤติกรรมที่ผิดระเบียบกฎเกณฑ์นั้น ๆ ได้ เมื่อไม่สามารถบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย

ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม

แนวความคิดทางสังคมวิทยาที่มุ่งสนใจศึกษาเกี่ยวกับ “ระบบสังคม” (social system) องค์การของสังคมประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ซึ่งสัมพันธ์กันในลักษณะมีสมดุลย์ต่อการเปลี่ยนแปลงและคงไว้ซึ่งสิ่งที่มีอยู่แล้ว ในลักษณะนามธรรม รูปแบบของ “ระบบสังคม” มีความซับซ้อนสัมพันธ์กัน ซึ่งโครงสร้างเหล่านี้ที่นักสังคมวิทยาได้ให้ความสนใจไปยังการบังคับสมาชิกในสังคมให้เกิดระเบียบ โดยจัดให้มีรูปแบบการกระทำที่สมาชิกพึงกระทำขึ้นในสถาบันนั้น ๆ องค์การสำคัญของระบบสังคมถือเป็นศูนย์กลางในการทำงานอยู่ร่วมกัน พฤติกรรมที่บุคคลพึงกระทำจะขึ้นอยู่กับค่านิยมของกลุ่มที่วางไว้ และรวมทั้งการวางรากฐานของบันทัดฐานพฤติกรรมที่ไม่เหมือนหรือใกล้เคียงกับที่สังคมได้กำหนดไว้จะเป็นพฤติกรรมที่นอกเหนือการควบคุม หรือที่เรียกว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน

จากสภาพการเบี่ยงเบน หรือพฤติกรรมอาชญากรรมเหล่านี้มีที่มาจากความขัดแย้งทางวัฒนธรรม การขัดแย้งทางวัฒนธรรมเป็นสภาพที่เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกของสังคมปรับตัวไม่ได้เมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมเดิม หรือมีทัศนคติไม่ยอมเปลี่ยนแปลง

Thorsten Sellin ได้ให้ทัศนะว่า อาชญากรรมเป็นผลเกิดจากความขัดแย้งทางวัฒนธรรมของสมาชิกของสังคม ซึ่งเป็นผลจากการแสดงออกซึ่งทัศนคติและพฤติกรรมต่อระเบียบกฎเกณฑ์หรือบันทัดฐานต่างกัน โดยที่บันทัดฐานเป็นสิ่งที่เป็นการยอมรับจากสมาชิกของสังคม ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้จากการที่สมาชิกเผชิญกับบันทัดฐานค่านิยมใหม่ที่แตกต่างจากเดิม เช่น การอพยพย้ายเข้าไปอยู่ในถิ่นใหม่ หรือเป็นผลมาจากความเจริญแบบใหม่ได้แผ่ขยายเข้ามาสู่สังคม เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้น ปัญหาจะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมในที่สุด

ความสัมพันธ์ของความแตกต่าง (Differential Association)

Edwin H. Sutherland ได้ให้ทัศนะสาเหตุของอาชญากรรมโดยสร้างแนวความคิดที่เรียกว่า “ความสัมพันธ์ของความแตกต่าง” ซึ่งเห็นว่า พฤติกรรมอาชญากรรมหรือการเป็นอาชญากร เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ โดยติดต่อใกล้ชิดกับบุคคลเหล่านั้น โดยขึ้นกับระยะเวลาและความบ่อยครั้งที่ติดต่อสัมพันธ์กัน ฉะนั้นการที่บุคคลจะมีพฤติกรรมเช่นไรเป็นผลมาจากสังคมและวัฒนธรรมที่เขามีส่วนร่วม โดยสาระของ Sutherland ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมอาชญากรเป็นการเรียนรู้ นั่นคือ พฤติกรรมอาชญากรไม่ใช่กรรมพันธุ์ หรือสืบทอด ฉะนั้นบุคคลผู้ซึ่งมิได้ฝึกฝนในอาชญากรรมจะไม่มีพฤติกรรมอาชญากร
2. พฤติกรรมอาชญากรเป็นการเรียนรู้ โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยผ่านกระบวนการการสื่อสารมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ
3. หลักสำคัญของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรเกิดขึ้นจากการมีการติดต่อใกล้ชิด และบุคคลเกิดการเลียนแบบ
4. เมื่อพฤติกรรมอาชญากรเป็นการเรียนรู้ การเรียนรู้จะรวมถึงวิธีการในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งอาจมีทั้งสลับซับซ้อนและง่ายรวมทั้งเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความต้องการ เหตุผลและทัศนคติ
5. แรงกระตุ้นจูงใจ อารมณ์ ความต้องการ ที่กล่าวถึงเป็นสิ่งที่เรียนรู้จากข้อกำหนด การปฏิบัติต่อกฎหมาย ซึ่งเป็นไปในทางยินดี พอใจ หรือไม่ชอบพอ โดยที่ในสังคมจะมีสมาชิก บางกลุ่มมีทัศนคติต่อกฎหมาย เป็นสิ่งที่ถูกต้องของสังคม ในขณะที่บางกลุ่มเห็นว่าเป็นการจำกัด บังคับ ซึ่งสมาชิกไม่ต้องการ จึงมีการฝ่าฝืน
6. เด็กกลายเป็นผู้กระทำผิด เนื่องจากได้ความหมายของการฝ่าฝืนกฎหมายเป็นสิ่งที่น่ายินดี ซึ่งถือเป็นหลักสำคัญของความสัมพันธ์ของความแตกต่าง โดยกล่าวถึงทั้งกลุ่มอาชญากร และผู้ต่อต้านเมื่อบุคคลกลายเป็นอาชญากร เขาปฏิบัติเนื่องจากการติดต่อเกี่ยวกับอาชญากรรมต่าง ๆ และเนื่องจากแยกตนจากกลุ่มผู้ต่อต้านอาชญากรรม
7. ความสัมพันธ์ของความแตกต่าง หมายถึงความแตกต่างในช่วงความถี่ ระยะเวลา โอกาส และความตั้งใจ
8. กระบวนการการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรโดยการสมาคมกับรูปแบบอาชญากรรมหรือกลุ่มต่อต้าน เป็นการเชื่อมโยงถึงกลไกต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อื่น ๆ
9. ในขณะที่พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยม แต่ไม่สามารถอธิบายหรือตัดสินจากความต้องการและค่านิยม ในเมื่อพฤติกรรมที่ไม่ใช่อาชญากรรมก็แสดงออกในความต้องการและค่านิยมนั้นเหมือนกัน ขโมยที่ลักขโมยเพื่อเอาเงิน แต่เช่นกัน

คนที่ซื้อสตั๊ดก็ต้องการเงินเหมือนกัน ในลักษณะนี้นักวิชาการพยายามอธิบายพฤติกรรมอาชญากร โดยอ้างถึง ความจำเป็น ต้องการและค่านิยม เช่นความสุข เพื่อสถานภาพทางสังคม แรงจูงใจใน ความอยากได้ ความสับสน

แนวความคิดของ Sutherland ในความสัมพันธ์ของความแตกต่างเป็นส่วนที่มีประโยชน์ เพื่อการค้นคว้าและศึกษาอาชญากรรมในประเด็นหนึ่ง ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย

อิทธิพลของครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อบุคคลทั้งหลาย เพราะนับตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเติบโต ครอบครัวจะเป็นหน่วยสังคมหน่วยแรกที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเป็นส่วนสำคัญที่จะอบรมนิสัยของเด็กตั้งแต่เยาว์วัยให้รู้จักความรับผิดชอบ ชาติ

เด็กและเยาวชนจะแสดงพฤติกรรมออกมาตามสถานภาพของครอบครัว บิดามารดาที่แยกกันอยู่ บิดามารดาที่เป็นโรคประสาท บิดามารดาที่มีลักษณะก้าวร้าว หรือบิดามารดาที่เป็นคนมีศีลธรรมจรรยา เป็นต้น ซึ่งจะถ่ายทอดทัศนคติกล่อมเกลาจิตใจให้กับเด็กและเยาวชน โดยจะเป็นวิถีชีวิตที่สามารถกำหนดพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน อันจะมีผลต่อการประกอบอาชญากรรมด้วย

จากการศึกษาสภาพครอบครัวมีส่วนสัมพันธ์กับเยาวชนผู้กระทำผิดมีสิ่งที่น่าสนใจเกิดในสภาพครอบครัว ดังนี้

1. เด็ก ๆ อาจเลียนแบบ ผสมกลมกลืนกับสภาพภายในบ้าน โดยสังเกตบิดามารดา อาจได้รับทัศนคติเกี่ยวกับอาชญากรรม เด็กนั้นจะกลายเป็นผู้กระทำผิดเพราะเขาได้เรียนรู้ในการกระทำผิดภายในบ้านนั่นเอง อย่างไรก็ตาม เด็ก ๆ ในวัยและเพศเดียวกันนับว่ามีความสำคัญยิ่งกว่าบิดามารดาในการแสดงพฤติกรรม แม้ว่าแบบของพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นจะเป็นแบบของการกระทำผิดหรือไม่ก็ตาม

2. สภาพที่อยู่อาศัย ทั้งสภาพภูมิศาสตร์และสภาพทางสังคมในชุมชนซึ่งบิดามารดาอาศัยอยู่ จะเป็นผลส่งถึงพฤติกรรมของเด็กเหล่านั้นที่จะเรียนรู้ ถ้าบ้านอยู่ในถิ่นที่มีเยาวชนผู้กระทำผิดสูง เด็กจะเผชิญกับแบบของความผิดต่าง ๆ มากมายจนเกิดความเคยชิน เช่นเดียวกับที่เป็นสมาชิกของกลุ่มชนชั้นทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำจะกระทบความรู้สึกรับต่อค่านิยมของสังคมส่วนรวมได้

3. บ้านมีส่วนกำหนด เกียรติ ศักดิ์ศรี ค่านิยม ของบุคคลต่าง ๆ และรวมทั้งบุคลิกภาพ ของบุคคลที่ได้มีการพัฒนา เด็กอาจเรียนรู้ที่จะไม่ยอมรับชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพ ตำรวจ นักสังคม สงเคราะห์ เขาเรียนรู้ที่จะยกย่องบุคคลที่เลี้ยงดูเขา เสื้อผ้า ภาษา อาชีพ และความพอใจเหล่านี้ จะเป็นผลต่อการยอมรับหรือปฏิเสธพฤติกรรมซึ่งปรากฏหรืออาจกล่าวได้ว่า เขาเรียนรู้ที่จะสนใจ ในพฤติกรรมแบบใดไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรม หรืออื่นใดก็ตาม จากบุคคลที่เขารู้จักหรือจาก บุคคลอื่น ๆ ก็เป็นไปได้

4. เด็กอาจหนีออกจากบ้านซึ่งขาดความอบอุ่น ความสุขและพยายามหลีกเลี่ยงหนีจากสิ่ง เหล่านี้ไปหาสิ่งใหม่ กลุ่มใหม่ Nye พบว่าเยาวชนกระทำผิดมีอัตราสูงในบ้านซึ่งบิดามารดาอยู่ ร่วมกันแต่เป็นบ้านที่ขาดความอบอุ่น ขาดความสุข มากกว่าเด็กกระทำผิดที่มาจากบ้านที่บิดา มารดาแยกกันอยู่ สิ่งสำคัญคือ การหนีจากครอบครัวเป็นส่วนเพิ่มหรือสนับสนุนให้เด็กสมาคมกับ ผู้กระทำผิดอื่น ๆ ง่ายขึ้น

5. ครอบครัวอาจประสบความล้มเหลวในการฝึกฝนเด็กให้เผชิญเหตุการณ์หรือเรียนรู้ สิ่งผิดกฎหมาย นั่นคือ แบบแผนการกระทำผิด ไม่เคยปรากฏให้เด็กได้รับรู้หรือทำให้เข้าใจ หรือเด็กได้รับการเอาใจใส่ ได้รับการคุ้มครองมากเกินไป อาจเป็นผลให้เด็กตัดสินใจไม่ได้ หรือ อาจยอมรับในพฤติกรรมเหล่านี้อย่างคาดไม่ถึงก็เป็นไปได้

ปัจจัยที่พบมากที่สุดในการมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับการกระทำผิดเนื่องจากประเด็นข้อ 4 และ 5 ข้อเท็จจริงอาจเนื่องมาจากมารดาต้องทำงานหนักและบิดาเสียชีวิต เวลาที่มารดาจะให้ความสนใจในบ้านจะน้อยลงเนื่องจากเวลาอันจำกัด บิดามารดาไม่สอดคล้องพฤติกรรมของบุตรจากสภาพ เหล่านี้ทำให้เด็กค้นหาหนทางของตนเอง อาจสมาคมกับผู้กระทำผิดได้ง่าย ความตึงเครียด ความ สับสนในอารมณ์ภายในบ้านเป็นผลสะท้อนกับเด็ก เช่น ความพอใจ การต่อต้าน ความไม่มั่นคง อันตราย ความกระด้าง ความลึกลับ จะพัฒนากลายเป็นบุคลิกภาพของเด็กเหล่านั้น

ฉะนั้นพื้นฐานเบื้องต้นที่มักปรากฏในเยาวชนผู้กระทำผิด มักแสดงในลักษณะที่ว่า พฤติกรรมอาชญากรรมจะมีอยู่ในครอบครัวของบุคคลเหล่านั้น จากการศึกษาของ Burt ใน อังกฤษ สรุปได้ว่า อาชญากรรมที่ปรากฏนั้น พิจารณาจากความบ่อยครั้งจะปรากฏในบ้านซึ่ง มีเยาวชนผู้กระทำผิดอาศัยอยู่ Glueck ได้รายงานไว้ว่า 84.8% ของผู้ฝ่าฝืนที่ได้รับการปลดปล่อย จากสถานอบรมใน แมสซาชูเซต มาจากบ้านซึ่งมีอาชญากรอาศัยอยู่ และพบว่า 86.7% ของ เยาวชนผู้กระทำผิดรุนแรงและ 80.7% ของเยาวชนหญิงผู้กระทำผิดมาจากครอบครัวต่าง ๆ ซึ่ง มีปัญหา (Eleanor T. Glueck, Five Hundred Criminal Careers, New York : Knopf) นอกจากนี้ Barker ได้พบว่าในชิคาโก พื้นที่ต่าง ๆ จะแตกต่างกันไปในการศึกษาความสัมพันธ์ของเด็กผู้ กระทำผิดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน จนกระทั่งเกิดเป็นหน่วยงาน หรือเป็นกลุ่มกระทำผิดขึ้น

Glueck ยังได้พบว่า การตีมีสุรา อาชญากรรมความไร้ศีลธรรมในบ้าน พบในเยาวชนกระทำผิด ประมาณ 90.4% เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มครอบครัวเด็กไม่ได้กระทำผิด ซึ่งมีประมาณ 54%

ฉะนั้นบ้านซึ่งเยาวชนผู้กระทำผิดอาศัยอยู่จะมีสภาพการที่แตกต่างเป็นผลต่อรูปแบบ พฤติกรรมของเยาวชนผู้กระทำผิดเหล่านั้น แต่ไม่ได้หมายความว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะเป็น การเรียนแบบอย่างชัดเจน แต่จะออกมาในลักษณะที่ว่าเด็กเหล่านั้นได้พบเห็นพฤติกรรมหรือเป็นผล จากการเกี่ยวข้องกับตำรวจ ศาลและทัศนคติที่มีต่อหน่วยงานเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

สภาพบ้านแตก (broken home) การปรวนแปรภายในบ้านจากการตาย การหย่าร้าง การทะเลาะวิวาท นักวิชาการเชื่อว่าเป็นเหตุผลอันสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรม เยาวชนผู้กระทำ ผิดความเชื่อนี้แม้กระทั่งในสังคมที่ไม่รู้หนังสือก็มีปรากฏ เช่นในกลุ่ม Bantu, Ama-Xesa ใน อัฟริกาใต้ จากการค้นคว้ารายงานว่า 30-60% ของเยาวชนผู้กระทำผิดมาจากครอบครัวที่แตกแยก สำหรับของไทย จากการศึกษาวิจัยผลของโทษจำคุกที่มีต่อบุตรผู้ต้องขังในกรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. 2515 โดยอรรถ สุวรรณบุปผา ปรากฏว่าเด็กกระทำผิด ประสบปัญหาภายในครอบครัว ซึ่งได้แก่ สภาพบ้านแตก อันเกิดจากการหย่าร้าง แยกกันอยู่ของบิดามารดา

วินัยและการปฏิบัติฝึกฝน

Burt ได้สรุปว่า สิ่งสำคัญที่แตกต่างกันระหว่างเยาวชนผู้กระทำผิดและเด็กทั่วไป ที่มาจากครอบครัวที่มีระเบียบวินัยแตกต่างกันลักษณะของระเบียบวินัยของครอบครัวจะแสดงถึง ความแตกต่างกัน เช่น สภาพร่างกาย ความรู้ ศีลธรรมจรรยาของบิดามารดา การขาดระเบียบ จะมีผลต่อการเป็นบิดามารดาที่ดี ผลของความไม่มีวินัย ความขัดแย้งในการอบรมดูแลบุตร การเข้มงวดมากเกินไป ระเบียบวินัยของครอบครัวมีความสำคัญยิ่งเทียบกับความยากจนใน ครอบครัว ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์ต่อผู้กระทำผิด Glueck ได้ศึกษาพบว่า ความไม่เหมาะสมบาง ประการของมารดา จะเป็นผลต่อเยาวชนผู้กระทำผิดมีอัตราถึง 64% ความหย่อนในระเบียบวินัย ของครอบครัวเป็นผลประมาณ 57% (C. Burt, The Young Delinquent, London : University Press of London)

ความล้มเหลวในการฝึกให้มีระเบียบวินัยของครอบครัวพบบ่อย ๆ เนื่องจากความแตก ต่างในวิธีการเลี้ยงดู และการละเลยในครอบครัวมากหลาย มีครอบครัวน้อยนักที่จะพยายามฝึก เด็กหรือควบคุมดูแลเด็ก ในขณะที่เด็กเหล่านั้นเติบโตขึ้นทุกวัน เด็กจะมีพฤติกรรมไปในทิศทาง ของเขา เด็กขาดความเอาใจใส่จากครอบครัวเพราะบิดามารดามีภาระการงาน เป็นผลได้ที่จะนำเขา ไปสู่การพบปะติดต่อกับกลุ่มบุคคลนอกบ้าน หรือแม้กระทั่งกลายเป็นผู้กระทำผิด โดยเฉพาะอย่าง ยิ่งในกลุ่มพื้นที่บริเวณสลัมมากกว่าถิ่นที่อยู่ของคนชั้นกลาง ผลที่สุดเด็กที่ถูกทอดทิ้ง อาจเข้าไปสู่การ มีพฤติกรรมอาชญากรรมที่ร้ายแรงได้

ปัญหาในการฝึกฝนอบรมระเบียบวินัยเกิดขึ้นเสมอในครอบครัวที่มีการอพยพย้ายถิ่น บิดามารดาผู้ซึ่งเคยชินกับระบบสังคมชาวไร่นา เมื่ออพยพเข้าสู่เมืองจะเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ความใหม่แปลก การแข่งขัน การขัดแย้ง ซึ่งเป็นการเริ่มชีวิตใหม่ที่ค่อนข้างยากซึ่งจะส่งผลกระทบต่อบุตร เพราะต้องเรียนรู้แบบการดำเนินชีวิตใหม่ และผลอาจแสดงในรูปที่ว่าเด็กมองดู บิดามารดาด้วยความรู้สึกดูถูก เช่น กรณีที่ศึกษาถึงเด็กชายอายุ 13 ปี เป็นบุตรของชาวรัสเซียที่ อพยพเข้าไปอยู่ในสหรัฐ กลายเป็นเด็กชอบหนีโรงเรียน เกียจคร้าน ดิถยาเสพติด และประกอบ อาชญากรรม นักสังคมสงเคราะห์ ได้ซักถามมารดาของเด็กผู้นี้ ถึงการดูแลบ้านให้น่าอยู่ เพื่อ เด็กจะเกิดความรักบ้าน ซึ่งหล่อนได้ทำอย่างดีเพื่อจะให้ลูกอยู่ติดบ้านและให้ชักชวนเพื่อนมาบ้าน แต่ลูกก็ปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า ละอายที่พ่อแม่พูดภาษาอังกฤษ เช่น ชาวอเมริกันไม่ได้ ทำตัวไม่ เหมือนชาวอเมริกัน ในกรณีนี้เด็กหาทางออกโดยการอยู่นอกบ้านและคบเพื่อนซึ่งนำตนไปในทาง เสื่อมเสีย (S. Dracker and M.B. Hereter, *Children Astray*, Cambridge : Harvard University Press)

ในขณะที่สภาพบ้านของครอบครัวผู้อพยพย้ายถิ่น เด็ก ๆ มักจะต้องช่วยตนเองเผชิญ กับสภาพแวดล้อมโดยตนเอง ชุมชนที่อยู่มักจะมีสภาพแวดล้อมที่ไร้ระเบียบ บิดามารดาต้องทำ มาหาเลี้ยงชีพ ไม่มีเวลาควบคุมดูแลบุตร อาจมีส่วนให้เด็กประพฤติไม่ถูกต้องตามระเบียบของ สังคมได้ง่าย

จากการศึกษาของนักวิชาการที่เห็นความสำคัญของอิทธิพลของครอบครัวต่ออาชญา- กรรม ได้เสนอทฤษฎีแนวความคิดว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ตามแนวความคิดนี้ เชื่อว่าปัญหาเด็กกระทำผิดเกิดจากความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ราบรื่น บิดามารดา ผู้ปกครองปล่อยให้เด็กเติบโตขึ้นในสถานการณ์ ที่บีบคั้นทางจิตใจอย่างรุนแรง จนเด็กเกิดปมด้อย หรือเด็กตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถ ต่อสู้แข่งขันคนอื่นได้ตามลำพัง ผลที่เกิดขึ้นคือ เด็กจะกลายเป็นเด็กเกเร รู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้ง หมดหวังไม่มีใครเอาใจใส่ (Lowell Juilliard Carr, *Delinquency Control*, New York, Harper and Brothers, 1941)

Fenichel ได้รายงานว่ามีผู้ปกครองที่ไม่มีความแน่นอนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ไม่รักษา สัญญาที่ให้ไว้จะทำให้เด็กเหล่านี้พยายามป้องกันตนเองโดยเด็กจะยึดสิ่งที่ตนต้องการโดยเร็วที่สุด ซึ่งลักษณะนี้จะพัฒนาจนกระทั่งทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ (O. Fenichel, *The Psychoanalytic theory of Neurosis*, New York : W.W. Norton Co., 1945)

Rich ได้ศึกษาพบว่า การยอมรับของผู้ปกครองเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการที่เด็กจะมีความ รู้สึกมั่นคงปลอดภัย เขาได้ย้ำว่า ความสำคัญของครอบครัวเป็นสาเหตุอันดับหนึ่งที่จะนำไปสู่

การกระทำผิดของเด็ก (Gilbert L. Rich, Childhood as a preparation for Delinquency, Journal of Educational Sociology)

สภาพทางเศรษฐกิจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจได้อธิบายถึง ความสำคัญของภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น ผลสืบเนื่องมาจากความยากจนที่มีต่ออัตราส่วนของอาชญากรรม Burt ได้ศึกษาเด็กกระทำผิด ได้พบว่า 56% ของผู้กระทำผิดในลอนดอนมาจากผู้มีฐานะยากจน

Blue ได้พยายามศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกระทำผิด เชื้อชาติ และฐานะทางเศรษฐกิจ และได้พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนผู้กระทำผิดและเชื้อชาติ มีความสำคัญน้อยกว่าความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกระทำผิดและภาวะเศรษฐกิจ Blue ได้สรุปว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับเยาวชนกระทำผิดมากกว่าเชื้อชาติ (T.J. Blue, The relationship of Juvenile Delinquency, Race, and Economic Status, "Journal of Negro Education)

อย่างไรก็ตามในระยะหลังนี้การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะทางเศรษฐกิจกับอาชญากรรมนั้น ผลที่ปรากฏนั้นไม่เป็นแบบเดียวกัน และในบางครั้งก็ขัดกัน จึงยังสรุปไม่ได้ว่าความยากจนเป็นปัจจัยสำคัญ จะต้องมียปัจจัยอื่นมาประกอบอีกจึงจะมีอิทธิพลมากพอที่จะก่อให้เกิดการประกอบอาชญากรรมได้ (Barnes, H. Elner and N.K. Teeters, New Herison in Criminology, Englewood Cliffs, N.J. Prentice Hall 1959)

สภาพการศึกษา

การศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคมได้อีกทั้งยังช่วยให้บุคคลพบหนทางในการดำเนินชีวิต มีอาชีพที่สุจริต

โดยทั่วไปแล้วผู้กระทำผิดจะเป็นผู้มีการศึกษาดำ โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา ประชากรมีการศึกษาน้อยและเป็นผลจากภาวะทางเศรษฐกิจที่ทำให้ไม่ได้รับการศึกษาเพียงพอ เหล่านี้เป็นส่วนที่ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมได้ทั้งสิ้น

ฉะนั้นนับเป็นความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทเพื่อป้องกันเยาวชนมิให้ประกอบอาชญากรรมโดยทำหน้าที่โน้มน้าวจิตใจเด็ก ๆ เหล่านี้ ชี้แนะให้เขาเข้าใจถึงความถูกต้อง พร้อมทั้งครูจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ให้ความสนใจและใกล้ชิดกับเด็ก และพร้อมที่จะให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาเมื่อเด็กมีปัญหา จากประเด็นเหล่านี้เมื่อโรงเรียนและครูได้ปฏิบัติจะเป็นผลทำให้เด็กพบหนทางที่ดี การกระทำผิดจะเกิดน้อยที่สุด

สิ่งที่น่าสังเกต เด็กที่มีพฤติกรรมผิดปกติซึ่งจะมีหนทางไปสู่การกระทำผิด พิจารณา
ได้ดังนี้

1. การแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนบ่อย
2. ขาดเรียนบ่อยโดยไม่ลา หรือแจ้งสาเหตุให้ทางโรงเรียนทราบ
3. ทำตัวไม่เหมาะสม ไม่เรียบร้อย เช่น พูดคำหยาบ
4. ไม่สนใจการเรียน เช่น ไม่รับผิดชอบงาน ไม่ส่งงานตามกำหนด
5. เคยทุจริตในการสอบ ไม่ซื่อสัตย์ ไว้วางใจไม่ได้
6. ชอบก่อเรื่องทะเลาะวิวาท ชักชวนเพื่อนก่อความไม่สงบกับบุคคลภายนอกหรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
7. แสดงพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่สมควรทำ

อิทธิพลสื่อมวลชน

สื่อมวลชนที่ดีควรทำหน้าที่เพื่อมวลชน การเสนอข่าวสารควรทำในลักษณะให้ความรู้ ความกระจ่าง มิใช่เป็นการยั่วยุ หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง เมื่อพิจารณาจากสภาพความเป็นไปของสื่อมวลชน หลายรูปแบบของเราแล้ว เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน จะพบข่าวอาชญากรรมพร้อมทั้งภาพประกอบการฆาตกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นการกระตุ้นอารมณ์ผู้อ่านผู้เห็นซึ่งมีหลายระดับ ทั้งวัย และการศึกษา โดยจะเป็นเหตุให้เกิดความคล้อยตามได้เมื่อพบเห็น อ่านบ่อยครั้งหรือเกิดการเรียนแบบสิ่งเหล่านั้น หรือโทรทัศน์ ซึ่งให้ความรู้ความบันเทิง แก่ผู้ดู แต่ก็อาจเป็นผลร้ายแก่ผู้ดูเหล่านั้น ได้เช่นกันโดยเกิดการเลียนแบบ ชื่นชม สร้างนิสัยในสิ่งที่เห็นแม้กระทั่งในสิ่งที่ผิด ศีลธรรมอันดีงามของสังคม

บทบาทของสื่อมวลชนที่ดีและมีส่วนช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้ มีดังนี้

1. ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข่าวสารอันมีสาระและเป็นความสำคัญของมวลชน
2. เป็นผู้ให้ความคิด ความรู้ และความบันเทิงที่มีคุณค่า
3. ทำหน้าที่คอยเหนี่ยวรั้ง หรือหักท้วง ผู้มีอำนาจโดยประโยชน์ของสังคม
4. สร้างความสำนึกของความเป็นประเทศชาติ
5. เป็นผู้นำมวลชนให้เข้าใจบทบาททางการเมือง

จากที่กล่าวแล้วว่า การอธิบายถึงสาเหตุแห่งการประกอบอาชญากรรม จะอาศัยเพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพื่อสรุปหาผลนั้นเป็นไปไม่ได้ การศึกษาถึงทฤษฎีหรือแนวความคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ก็เช่นกัน เป็นแต่เพียงเพื่อเป็นแนวทางหลาย ๆ ด้านเข้ามาเพื่อเป็นเครื่องช่วยเสริมให้การศึกษหรือการวิเคราะห์ปัญหานั้นสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อหาคำตอบของสิ่ง

นั้น ๆ ในเวลาที่ทำการศึกษา ซึ่งต่อมาเมื่อวิทยาการก้าวหน้าเพิ่มมากขึ้น สิ่งที่เคยสรุปหรือให้เหตุผลไว้ก็อาจเปลี่ยนแปลงไปได้อีก ฉะนั้นในการสรุปว่าทฤษฎีนั้น ๆ มีข้อบกพร่องไม่เหมาะสม เราไม่อาจจะกล่าวได้ เพราะว่าในบางที่และบางเวลา ก็อาจเป็นความเหมาะสมยอมเป็นไปได้อีก

มนุษย์แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันทั้งทางสรีรวิทยาและบุคลิกภาพซึ่งเป็นผลจากการอบรมขัดเกลา ฉะนั้นความแตกต่างของมนุษย์ที่มีอยู่เหล่านี้ เมื่อจะศึกษาสาเหตุของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นก็จะยึดหลักแน่นอนตายตัว จากการศึกษาบุคคลคนหนึ่ง กลุ่มหนึ่ง และไปศึกษาผู้อื่นไม่ได้ หรือแม้กระทั่งในบุคคลคนเดียวกันนั้น ความแตกต่างจะเกิดขึ้นอยู่เสมอในตัวบุคคลเมื่อมีวัยเพิ่มขึ้นพร้อมทั้งการเพิ่มประสบการณ์ในตัวเอง จะมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติในตัวเองเหล่านั้น ในช่วงเวลาและสถานที่

พอจะสรุปได้ว่า จากที่นักวิชาการได้พยายามศึกษาค้นคว้ามาในแขนงวิชานี้เป็นศตวรรษมาแล้ว และคนรุ่นต่อ ๆ มาได้ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ถึงเรื่องราวเหล่านี้ และให้ก้าวหน้าขึ้นไป แต่การจะศึกษาอย่างจริงจังนั้น ต้องเน้นที่ตัวบุคคลเป็นรายกรณี เพื่อศึกษาดูสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเขาเหล่านั้น

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเพิ่มลดของอาชญากรรม การพิจารณาประเด็นนี้เพื่อให้ผู้อ่านหรือประชาชนทั่วไปที่มีใจ เรียกว่าตนเองว่านักวิชาการเกิดความกระจ่าง เข้าใจปัญหาอาชญากรรมมากขึ้น เพราะบทบาทของประชาชนมีส่วนช่วยลดอาชญากรรมได้ เป็นอย่างยิ่ง

ภาวะปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มลดของอาชญากรรมโดยทั่ว ๆ ไป

การพิจารณาปัญหานี้อย่างที่กล่าวมาแล้ว เป็นการมองปัญหาอย่างชาวบ้านเพื่อจะได้พบความจริงที่เขาเผชิญอยู่ ดังนี้

1. ปริมาณและคุณภาพของประชากร
2. ปัญหาค่าครองชีพ
3. ปัญหาความยากจน
4. ปัญหาคนว่างงาน
5. ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมของประชาชน
6. ปัญหาด้านค่านิยมของสังคม
7. ปัญหาความประพฤติของเยาวชน
8. ปัญหาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
9. ปัญหาการควบคุมแหล่งอบายมุข
10. ปัญหาการปลูกฝังวินัยและการเคารพกฎหมาย

11. การฝึกกำลังของสุจริตชนในการต่อต้านอาชญากรรม
12. ปัญหาการทุจริต หน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

1. ปริมาณและคุณภาพของประชากร

แม้ประเทศไทยจะได้เริ่มวางแผนครอบครัวให้ประชากรเพิ่มขึ้นในจำนวนที่ไม่มากมายนัก ก็นับว่าเป็นเรื่องที่ดีสมควรอย่างยิ่ง แต่ถ้าคุณภาพของประชากรมิได้รับการพัฒนาควบคู่กันไป ด้วย ผลที่จะพึงได้รับจากนโยบายนี้ก็กล่าวได้ว่ายังไม่สมบูรณ์เพราะเป็นที่ยอมรับกันว่าการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมนั้นมักจะมากขึ้นตามจำนวนของประชากรที่เพิ่มขึ้นด้วย ท้องที่ใด บ้านเมืองใด มีคนมาอาศัยอยู่กันหนาแน่นเพียงใด อาชญากรรมในชุมชนดังกล่าวมักจะมีหรือเพิ่มมากขึ้น ยิ่งกว่าชุมชนที่มีคนน้อย

2. ค่าครองชีพของประชาชน

ดูเหมือนจะเป็นภาวะปัจจัยที่มีความสำคัญในสังคมปัจจุบัน อิทธิพลของค่าครองชีพ มีผลต่อความประพฤติและมโนธรรมของประชาชนเป็นอย่างมาก คนเราเมื่อไม่สามารถหาเลี้ยงชีพ ในทางสุจริตได้ หากจนตรอกเข้าจริง ๆ ก็อาจหันเข้าหาทางประพฤติชั่ว หรือประกอบอาชญากรรม ได้ เพื่อความอยู่รอดของตนเองหรือครอบครัวที่ตนรับผิดชอบความเป็นจริงบอกเราว่าขณะใดที่บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ภาวะการครองชีพสูงอาชญากรรมมักจะมีสถิติสูงตามไปด้วย

3. ปัญหาความยากจนของประชาชน

กล่าวกันว่าคนไทยที่ยากจน (Poor) นั้นมีจำนวนถึง 11.5 ล้านคน และในจำนวน 11.5 ล้านคนนั้นที่ยากจนมาก (Less Poor) มีจำนวนถึง 9 ล้านคน ถ้าตัวเลขนี้เป็นความจริงหรือใกล้เคียงกับความจริง ก็เป็นเรื่องที่น่าห่วงใยมากเพราะผู้ยากจนเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นคนโสดหรือหนุ่มสาว หรือเยาวชนย่อมมีแนวโน้มที่จะก่อปัญหาสังคมและปัญหาอาชญากรรม ได้ง่ายยิ่งกว่าผู้ที่มีฐานะดีหรือพอกินพอใช้อย่างแน่นอน

4. ปัญหาคนว่างงาน

ไม่มีตัวเลขที่แน่นอน แต่ผู้รู้หลายท่านเชื่อกันว่า คนว่างงานในบ้านเมืองเรามีเป็นจำนวนมากพอสมควร คืออยู่ระหว่าง 1.5 - 2.5 ล้านคน หากเป็นการว่างงานบางฤดูกาล หรือว่างงานเพราะยังมิได้ทำงานที่ตนต้องการ หรือมีความถนัดก็จะพอทำเนา แต่ถ้าหากเป็นการว่างงานโดยไม่มีงานทำเสียแล้ว ย่อมมีความเลวร้ายยิ่งกว่าผู้ยากจนเสียอีก เพราะคนว่างงานนอกจากเป็นปัญหาต่อครอบครัวแล้ว ยังมีแนวโน้มให้ประกอบกรรมชั่วหรืออาชญากรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น

5. ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมของประชาชน

ตัวศีลธรรมเองนั้นมิได้เสื่อมทราม แต่ผู้ประพฤติปฏิบัติตามศีลธรรมอันดีของสังคมเองต่างหากที่มีแนวโน้มว่าเลวร้ายลงเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะเหตุหลายประการ เช่น

- มุ่งแต่การพัฒนาด้านวัตถุยิ่งกว่าการพัฒนาด้านจิตใจของประชาชน
- ความกดดันหรือบีบบังคับทางเศรษฐกิจจากภาวะค่าครองชีพ จนต้องละทิ้งศีลธรรมต้องเอาตัวรอดไว้ก่อน จึงพร้อมที่จะทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอด
- การปลูกฝังศีลธรรมให้แก่เยาวชนและประชาชนของชาติยังไม่มีผลต่อจิตสำนึกอย่างเพียงพอจะโดยเหตุใดก็ตาม

6. ปัญหาด้านค่านิยมของสังคม

ในสังคมที่มีการบูชาเงินเป็นพระเจ้า เงินเป็นแก้วสารพัดนึก เงินสามารถบันดาลสุขได้ทุกอย่าง ทศนคติในลักษณะนี้ได้กลายเป็นค่านิยมทางสังคมอันหนึ่ง ที่น่าเป็นห่วงมากในบ้านเมืองของเรา และดูเหมือนจะมีแนวโน้มสูงขึ้นในความรู้สึกของเยาวชนและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง จึงละทิ้งคุณงามความดี มุ่งแต่จะให้ได้มาซึ่งเงินทองเพื่อความเป็นคนเด่นดังในสังคม ผลร้ายที่เกิดขึ้นจากค่านิยมทำนองนี้มีลักษณะตรงกันข้ามกับความยากจน กล่าวคือคนอาจทำผิดคิดชั่วเพราะความยากจนบีบบังคับ แต่คนอีกกลุ่มหนึ่งต้องทำผิดคิดชั่วเพื่อสนองตอบความฟุ้งเฟ้อ ความหรูหราความมีหน้ามีตาในสังคม ผลที่ติดตามมาซึ่งเห็นชัด ๆ เช่น

- ผู้ร้ายผู้ดีเกิดมากขึ้น
- การฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดมากขึ้น
- ความหรูหราฟุ้งเฟ้อมีมากขึ้น
- แหล่งอบายมุขต่าง ๆ เจริญรุ่งเรืองมากขึ้น
- การละเมิดประเพณีอันดีงามและศีลธรรมมีมากขึ้น

7. ปัญหาความประพฤติของเยาวชน

พูดกันง่าย ๆ ถ้าหากคนร้ายที่เป็นผู้ใหญ่ ไม่มีคนร้ายรุ่นเด็กหรือรุ่นหลัง ๆ เข้ามาแทนที่แล้ว ผู้ร้ายก็คงจะไม่มากมายอย่างนี้ เพราะมีการถูกจับเข้าคุกเข้าตะราง ถูกยิงตาย หรือหลบหนีการจับกุมหัวซุกหัวซุนไปเป็นจำนวนมาก ย่อมหมดไปเรื่อยหรือไปเรื่อย ๆ แต่เพราะมีทายาทหรือผู้ขึ้นมาสืบแทนอยู่จำนวนมาก คนร้ายจึงไม่เบาบางลง คำกล่าวเช่นนี้พิจารณาแล้วจะเห็นว่ามีความจริงอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความประพฤติของเยาวชนที่มีความโน้มเอียงไปในทางไม่ดีมากนักน้อยเพียงใด ถือได้ว่าเป็นตัวชี้บอกการเพิ่มลดของอาชญากรรมได้อย่างหนึ่ง ซึ่งก็น่าเป็นห่วง

กันทั่วไปว่าขณะนี้เยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือได้กระทำผิดกฎหมายประเภทต่าง ๆ ได้เพิ่มจำนวนขึ้นทุก ๆ ปี

8. ปัญหาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

ไม่มีตัวเลขที่แน่นอนว่าผู้ติดยาเสพติดให้โทษในบ้านเมืองของเรามีอยู่เท่าใดแน่นอน แต่จากวารสารของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 14 ฉบับที่ 5 เดือน ก.ย. - ต.ค. 2520) แสดงตัวเลขจากองค์การอนามัยโลกว่ามีจำนวนถึง 600,000 คน และให้รายละเอียดบางประการที่ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ คือ

- ค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อวันคนละ 50 บาท คิดเป็นเงินปีละ 10,800 ล้านบาท นับว่าเป็นจำนวนมากมหาศาล (คิดค่าของเงินขณะนั้น)

- ในจำนวนผู้ติดยา 600,000 คน เป็นผู้ที่มีอายุอยู่ในวัย 16 - 24 ปี จำนวนถึง 70% ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในวัยเรียน วัยฉกรรจ์ วัยทำงาน นับเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจและทรัพยากรบุคคลอย่างใหญ่หลวง

- นอกจากนี้ยังคำนวณไว้ว่าจะมีผู้ติดยาเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 5,500 คนเศษอีกด้วย

- สถานบำบัดผู้ติดยาเท่าที่มีอยู่ทั้งภาครัฐและเอกชนเท่าที่มีอยู่ไม่เพียงพอการขยายตัวของสถานบำบัด ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนผู้ติดยาเสพติดให้โทษเท่าที่มีอยู่และมีแนวโน้มสูงขึ้น

- เป็นที่ยอมรับกันว่า อิทธิพลหรือฤทธิ์ยาเสพติดนั้นร้ายแรงเพียงใด ทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาไม่สามารถทนทานได้ เมื่อถึงเวลาที่ต้องการยาเขาจะต้องทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้ยามาบำบัดความต้องการ เมื่อไม่มีเงินทองของตัวเองหรือของญาติพี่น้อง ก็ต้องหันเข้าประจบอาศัยกรรมอย่างไม่มีปัญหา กล่าวได้ว่ายาเสพติดให้โทษนอกจากมีความชั่วร้ายในตัวเองแล้วยังเป็นภาวะปัจจัยในการก่ออาชญากรรมที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งด้วย

9. ปัญหาการควบคุมแหล่งอบายมุข (Vice Control)

ถ้าหากจะพิจารณากันตามหลักวิชาแล้วคำว่า **อบายมุข** ในทางสังคมหรือทางอาชญาวิทยานั้น เขาหมายถึงการพนัน โสเภณี สุรา ยาเสพติด ซึ่งมีความหมายแตกต่างกับคำว่าอบายมุขในทางศาสนา แม้จะมีความหมายร่วมกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ ความชั่วร้ายทางด้านศีลธรรมของสังคมก็ตาม ปัญหาที่น่าคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้จะขอหยิบยกมาเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาบางประการดังนี้

- ทุกฝ่ายยอมรับว่าแหล่งอบายมุขทั้งหลายเป็นที่มั่วสุมหรือแหล่งก่อหรือยั่วยุให้เกิดอาชญากรรม

- แต่ขณะเดียวกันหลายฝ่ายก็มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องมาตรการควบคุมอบายมุข ว่าควรจะควบคุมอย่างเข้มงวดกวดขันกันเพียงใด บางกลุ่มถึงกับสนับสนุนให้มีการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจได้อย่างเสรี ภายใต้การควบคุมของกฎหมายพอสมควรก็พอแล้ว เช่น ใครจะเป็นโสเภณีก็อนุญาตให้จดทะเบียนกำหนดเขตให้อยู่เป็นส่วนสัดส่วนเสียเลย แถมยังเห็นไกลไปถึงว่าเมืองไทยควรจัดตั้งให้มีบ่อนการพนันขนาดใหญ่ที่เรียกว่า คาสสิโน เพื่อดึงดูดเงินตราต่างประเทศและจูงใจนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเมืองไทยมากยิ่งขึ้น แต่บางฝ่ายก็เห็นต่างไปว่าควรควบคุมอย่างเข้มงวดกวดขันเป็นพิเศษ

- ยิ่งกว่านั้น ยังมีเสียงตำหนิรัฐบาลเองว่า ยังมีการออกสลากกินแบ่งและอนุญาตให้มีโรงงานผลิตสุราประเภทต่าง ๆ เสียอีก เท่ากับเป็นการมอบเมาประชาชนให้ลุ่มหลงในอบายมุข ความขัดแย้งทางความคิดเห็นดังกล่าวนี้ได้เป็นมาเนิ่นนานพอสมควร ซึ่งก็ยังหาข้อยุติที่ถูกต้องเหมาะสมไม่ได้เพราะต่างฝ่ายต่างก็มีเหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นของตน ความจริงเรื่องนี้หากพิจารณาให้รอบคอบแล้ว จะเห็นได้ชัดแจ้งว่ารัฐบาลได้ถือนโยบายสายกลางคือไม่ปล่อยโดยเสรี แต่ก็ไม่ได้ห้ามโดยเด็ดขาด

10. ปัญหาการปลูกฝังวินัยและการเคารพกฎหมายแก่ประชาชน

เรามักจะเข้าใจผิดกันมานานพอสมควรว่า การปลูกฝังให้เยาวชนหรือประชาชนมีวินัยนั้นเป็นสัญลักษณ์ของเผด็จการความจริงการปกครองในระบบประชาธิปไตย ประชาชนควรจะเป็นผู้มีวินัยสามารถควบคุมตนเองได้ รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก อะไรควรหรือไม่ควรจึงจะปกครองตนเองได้ ขอให้พิจารณาดูต่างประเทศที่เขามีความเจริญก้าวหน้าทั้งหลาย เช่น ประเทศเยอรมัน หรือไม่ต้องดูไกล ๆ ในเอเชียเราเอง ดูชาวญี่ปุ่นเป็นตัวอย่าง ประชาชนเขาได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้มีวินัยมาตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อถึงวัยที่ไปศึกษาในโรงเรียนก็ได้รับการปลูกฝังเรื่องการมีวินัย การเคารพกฎหมายของบ้านเมืองอย่างจริงจัง สำหรับคนแล้วคนชั่วนั้นยอมเป็นธรรมดาที่จะต้องมีความผิดทุกชาติทุกประเทศ อย่างไรก็ดี เป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งเมื่อได้เห็นแผ่นป้ายคำขวัญของ กทม. มีข้อความว่า **ร่วมมือกันสร้างวินัย คือร่วมมือกันสร้างชาติ** อยู่ทั่วไปในเขต กทม. ซึ่งแสดงว่าในบ้านเมืองเราก็เริ่มต้นตัวในเรื่องนี้กันบ้างแล้ว แม้จะเพิ่งเริ่มต้นก็ยังดีกว่าไปคิดเริ่มต้นเอาเมื่ออีก 5 ปีข้างหน้ามิใช่หรือ

11. ปัญหาการฉีกก้ำกั้วของสุจริตชนต่อต้านอาชญากรรม

หากพิจารณาจำนวนคนร้ายหรืออาชญากรกับจำนวนสุจริตชนในแต่ละท้องที่หรือแต่ละชุมชนแล้ว จะเห็นได้อย่างชัดแจ้งว่ามีจำนวนต่างกันมาก คนร้ายมีเพียงไม่กี่คนแต่เพราะเหตุใดอาชญากรเพียงหยิบมือเดียวจึงก่อกรรมทำเข็ญต่อคนส่วนใหญ่ได้ ถ้าหากได้มีมาตรการหรือวิธี

การใดก็ตามที่สามารถทำให้สุจริตชนซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ได้ผึกกำลังกันต่อต้านอาชญากรรมไม่ว่าในรูปแบบใด เพื่อช่วยเสริมกำลังให้แก่ฝ่ายผู้รักษากฎหมายอีกทางหนึ่งด้วยแล้ว เชื่อว่าสังคมจะได้รับความปลอดภัยจากอาชญากรรมยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอีกมากมาย ในทางตรงกันข้ามถ้าหากสุจริตชนเห็นว่าภารกิจดังกล่าวนี้ไม่ใช่หน้าที่ของตนแล้ว ย่อมหวังได้ยากที่จะลดอาชญากรรมในท้องถิ่นหรือสังคมนั้นได้เท่าที่ควร

12. ปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

เรื่องนี้มีความสำคัญมาก ถ้าอาชญากรสามารถหลุดพ้นเงื้อมมือของกฎหมายได้ เพราะเจ้าหน้าที่ไร้สมรรถภาพก็นับว่าเสียหายร้ายแรงมากอยู่แล้ว แต่ถ้าคนร้ายรอดพ้นเงื้อมมือกฎหมายไปได้เพราะการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าเพราะเห็นแก่อำมิสินจ้างหรือเพราะเหตุใดก็ตาม ต้องถือว่าเป็นความเลวร้ายที่สุดในบรรดาความเลวร้ายทั้งหลายที่ข้าราชการของบ้านเมืองจะพึงมี เพราะเป็นจุดอ่อนที่ยั่วยุให้คนร้ายอีกเหิมดูหมิ่นเหยียดหยามกฎหมายบ้านเมืองโดยคิดเสียว่าแม้กระทำความผิดถูกจับได้ก็สามารถใช้อิทธิพลหรือเงินซื้ออิสรภาพของตนได้ ยุคใดสมัยใดที่ความยุติธรรมสามารถช้อขายกันได้ ยุคนั้นสมัยนั้นควรจะได้ชื่อว่าเป็นยุคของคนชั่วหรือเป็นยุคของอาชญากรรมรุ่งเรืองก็คงจะไม่ผิดนัก

สาเหตุของอาชญากรรมเฉพาะประเภทคดี

เท่าที่ได้กล่าวมาตามลำดับข้างต้นนั้นเป็นภาวะปัจจัยที่มีส่วนให้อาชญากรรมเพิ่มหรือลดได้โดยทั่ว ๆ ไป กล่าวคือถ้าหากภาวะเหล่านั้นมีมาก ย่อมส่งผลให้เกิดอาชญากรรมมากขึ้น ถ้าภาวะเหล่านั้นมีน้อยก็ย่อมส่งผลให้อาชญากรรมมีน้อยลง แต่ในการพิจารณาสาเหตุของอาชญากรรมที่จะให้มีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรจะได้พิจารณาถึงสาเหตุเฉพาะประเภทคดีประกอบอีกทางหนึ่งด้วย เพราะมีลักษณะแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่นคดีฆ่าคนตาย สมมติว่า เกิดขึ้นมากผิดปกติ ก็ควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ว่า ความผิดประเภทนี้เกิดขึ้นจากสาเหตุอะไร หรืออะไรเป็นมูลเหตุจูงใจให้เกิดการฆ่ากันตายมากผิดปกติ ซึ่งจากการศึกษาสาเหตุคดีฆ่ากันตายพอจะสรุปได้ดังนี้ (เพียงเพื่อเป็นตัวอย่าง)

- เกิดจากการหึงหวงหรือชู้สาว
- เกิดจากบุกรุกแย่งที่ดินป่าสงวน
- เกิดจากการแย่งความเป็นใหญ่ในท้องถิ่น
- เกิดจากการหักหลังกันในหมู่คนร้าย
- เกิดจากการหักหลังกันในทางการค้า
- เกิดจากการแย่งมรดก

- เกิดจากความอาฆาตแค้นส่วนตัว
- เกิดจากเห็นแก่สินจ้างรางวัล (มือปืนรับจ้าง)
- เกิดจากความสะดวกในการกระทำผิด
- เกิดจากเพื่อปกปิดการกระทำผิด
- เกิดจากการบันดาลโทษะ
- เกิดจากความมีเมฆหรือยาเสพติดให้โทษ
- เกิดจากวิปริตทางจิตใจ
- เกิดจากความคะนองหรือประมาท
- เกิดจากความขัดแย้งทางการเมือง

หมายเหตุ ขอได้โปรดพิจารณาสาเหตุของคดีฆ่าคนตายตามที่ได้เสนอประกอบการพิจารณาข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่าสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนมากเป็นสาเหตุที่ยากแก่การป้องกัน เพราะบางกรณีก็เป็นเรื่องส่วนตัว เป็นสิทธิส่วนบุคคล เป็นเหตุที่เกิดขึ้นโดยกระทันหัน หรือไม่อาจคาดคิดได้ บางกรณีก็เป็นเรื่องความผิดปกติทางจิตใจของฆาตกร ซึ่งถ้าความวิปริตนั้นไม่สามารถรู้เห็นได้ด้วยสายตาหรือความรู้ของปุถุชนแล้วย่อมยากยิ่งที่จะป้องกันได้

ผลกระทบของอาชญากรรมในด้านต่าง ๆ

ความสูญเสียของอาชญากรรม มีคำกล่าวที่น่าสังเกตุอยู่ข้อหนึ่งเกี่ยวกับลักษณะพิเศษของอาชญากรรม คืออาชญากรรมมีแต่ความสูญเสีย นัยหนึ่งก็คือ อาชญากรรมไม่เคยให้คุณแก่ฝ่ายใด ไม่ว่าจะพิจารณาในด้านบุคคลหรือในด้านสังคม ซึ่งจะได้พิจารณาตามลำดับต่อไป

1. ผลกระทบต่อตัวอาชญากรเอง

จะขอเริ่มจากตัวคนร้ายหรืออาชญากรเอง ว่ามีผลกระทบอย่างไรบ้าง ซึ่งถ้ามองเพียงผิวเผินก็ไม่น่าจะได้รับผลเสียหายอย่างไร เพราะเป็นผู้ประทุษร้ายต่อผู้อื่น แต่หากพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วจะเห็นได้ว่า

- คนร้ายเองก็ต้องประสบเคราะห์กรรม ถ้าถูกจับได้ก็ต้องติดคุกติดตะราง ถูกจำกัดอิสรภาพ ได้รับความทุกข์ทรมาน หากเป็นความผิดร้ายแรงอาจถูกจำคุกหลายปี ตลอดชีวิต หรือถูกประหารชีวิต
- เมื่อทำผิดแล้วหากหลบหนีการจับกุมได้ ก็ต้องหนีการจับกุมเป็นระยะเวลาานเท่ากัับอายุความล่วงเลยการลงอาญา ซึ่งก็ทำให้ต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ หากความสุขตามปกติ เช่นผู้อื่นมิได้
- หากไม่เช็ดหลาบฮึกเหิมในความสำเร็จที่สามารถทำผิดและหลบหนีอาจยามใจ

อาจไปประกอบความผิดเพิ่มขึ้นอีก ก็ยังทำให้ตนเองยังมีโทษเพิ่มพูนสูงตามไปด้วยเป็นตราบาปติดตัวไปตลอดชีวิต

- หากเกิดการต่อสู้กับเจ้าทรัพย์หรือตำรวจ อาจถูกทำร้ายหรือถูกยิงให้ต้องได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิตก็ได้

- ในการต่อสู้คดี เมื่อถูกจับกุมได้ เป็นธรรมดาที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากพอสมควรแล้วแต่คดีใหญ่โตเพียงใด ทำให้เดือดร้อนแก่ตนเองครอบครัว ญาติพี่น้อง

- แม้จะเป็นคนร้ายก็ต้องมีญาติพี่น้อง การเป็นคนร้ายหรืออาชญากรย่อมทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงต่อวงศ์ตระกูล และหากเป็นหัวหน้าครอบครัว ก็จะทำให้ผู้ที่อยู่ในความอุปการะต้องได้รับความเดือดร้อนไปด้วย เป็นต้น

2. ผลกระทบต่อผู้เสียหาย

มีลักษณะทำนองเดียวกันกับคนร้าย แต่เป็นไปในทางตรงกันข้ามเพราะฝ่ายนี้เป็นฝ่ายเสียหายโดยตรงที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น

1. อาจต้องสูญเสียทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายมากน้อยเพียงใดแล้วแต่กรณี
2. อาจต้องเสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือทุพพลภาพ ซึ่งประมาณค่ามิได้
3. หากเป็นหัวหน้าครอบครัว ย่อมกระทบกระเทือนต่อความเป็นอยู่ของผู้ที่อยู่ในความอุปการะเมื่อขาดผู้บุพพการี ทำให้บุตรธิดาต้องเสียนาคัดในการศึกษาเล่าเรียน
4. แม้จะเป็นฝ่ายเสียหาย ก็ต้องเสียเวลาทำมาหากินในการต้องมาให้ถ้อยคำตั้งแต่ชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาคดีในศาล
5. หากผู้ถูกประทุษร้ายเป็นผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ นอกจากความสูญเสียส่วนตัวแล้วยังเป็นความสูญเสียต่อสังคมที่จะได้รับประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของผู้นั้นด้วย เป็นต้น

3. ผลกระทบทางด้านสังคมจิตวิทยา

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ความผิดทางอาญานั้นถือว่าเป็นความผิดต่อมหาชน แม้ผู้ที่มีได้รับภัยพิบัติจากการกระทำของคนร้ายโดยตรงก็ตาม แต่สังคมหรือสมาชิกในสังคมก็ย่อมเกิดความหวาดหวั่นวิตกกังวลเกรงว่าอาชญากรรมประเภทนั้นอาจเกิดขึ้นกับตนเองหรือพี่น้องของตนเมื่อใดก็ได้ หากคนร้ายยังมิได้ถูกจับกุมหรือตกอยู่ในความควบคุมของฝ่ายบ้านเมืองตามกฎหมาย ความหวาดหวั่นดังกล่าวนี้ย่อมเป็นเรื่องเล็กน้อย หากมีมากถึงขนาดที่เป็นภัยต่อความเป็นอยู่อย่างปกติสุขแล้ว เคยมีประชาชนแสดงออกอย่างรุนแรงถึงขนาดเดินขบวนเรียกร้องให้ผู้รับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามเร่งรัดการปฏิบัติหน้าที่หรือให้หน่วยเหนือแต่งตั้งโยกย้ายผู้รับผิดชอบไปจากท้องที่ที่เคยมีมาแล้ว

4. ผลกระทบด้านงบประมาณแผ่นดิน

หากจะได้สังเกตงบประมาณแผ่นดินแต่ละปีจะเห็นว่างบประมาณด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศและด้านการรักษาความยุติธรรมซึ่งได้แก่งบประมาณของตำรวจ ฝ่ายปกครอง อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ ปีหนึ่ง ๆ เมื่อรวมกันแล้วเป็นจำนวนมากมาย และเห็นได้ชัดว่าเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ทั้งนี้หากรวมถึงเงินทองที่ฝ่ายผู้ต้องหาใช้ในการต่อสู้คดีรวมเข้าด้วยกัน ก็จะเพิ่มมากยิ่งขึ้นไปอีก เงินรายจ่ายเหล่านี้หากไม่มีอาชญากรรม (ซึ่งเป็นไปไม่ได้) หรือมีแต่ไม่มากนัก งบประมาณก็ไม่ต้องสิ้นเปลืองมากสามารถนำเงินที่ต้องเพิ่มขึ้นไปใช้ในการพัฒนาบ้านเมืองสาขาอื่น ๆ ได้อีกในหลายกรณี

5. ผลกระทบด้านการพัฒนาประเทศ

ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ คำกล่าวหรือหลักการนี้ไม่มีใครปฏิเสธได้เลย เพราะถ้าหากบ้านเมืองต้องระส่ำระสาย ประชาชนเกิดความวิตกหวาดหวั่นจากโจรภัย ไม่เป็นอันทำมาหากินโดยปกติสุขแล้ว ย่อมกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาชนบท การพัฒนาเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าหากเป็นกรณีที่ผู้ก่อการร้ายประกอบอาชญากรรมเพื่อสร้างความปั่นป่วนบ่อนทำลายแก่ฝ่ายบ้านเมืองด้วยแล้ว ผลกระทบก็ยิ่งมีความรุนแรงยิ่งขึ้น ดังที่เป็นอยู่ในหลายจังหวัดทางภาคใต้ เช่น ใช้การเผาโรงเรียน จับครูเรียกค่าไถ่ เรียกค่าคุ้มครองจากคนร้าย การก่อวินาศกรรม การดักปล้นชิงทรัพย์ผู้โดยสารรถโดยสารบนเส้นทางหลวง ฯลฯ มีผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างยิ่ง

6. ผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล

หากยุคใดสมัยใดเกิดโจรผู้ร้ายชุกชุมผิดปกติ และรัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอแล้ว รัฐบาลจะต้องถูกโจมตีอย่างหนักจากสื่อมวลชน จากกระทู้ถามของ ส.ส. แม้ที่สุดอาจเป็นเหตุให้มีการยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ซึ่งถ้าพูดได้ว่าในบรรดากระทู้ถามของ ส.ส. จำนวนมากมายก็ดี ในการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลไม่ว่าครั้งใดก็ดี จะต้องมีปัญหาเรื่องโจรผู้ร้ายชุกชุมอยู่ด้วยเสมอ แสดงให้เห็นว่าปัญหาเรื่องนี้ย่อมกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของรัฐบาลอย่างแท้จริงประการหนึ่งตลอดมา

7. ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว

ประเทศคู่แข่งชั้นในการจูงใจให้ชาวต่างประเทศมาท่องเที่ยวในประเทศของตนได้ถือโอกาสหยิบยกเอาปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นการโจมตีประเทศไทยอยู่เสมอ

เมื่อปรากฏว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาถูกฆาตกรรมหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินขณะท่องเที่ยวอยู่ในประเทศไทยแม้จะเกิดขึ้นเพียงไม่กี่รายก็ตามแต่หากตรงกันข้ามเป็นกรณีที่เกิดอาชญากรรมขึ้นมากมายผิดปกติจริง ๆ จนเกิดความหวาดหวั่นแก่ชาวต่างประเทศ เป็นการแน่นอนที่จะต้องกระทบกระเทือนต่อรายได้ของประเทศ ซึ่งจะพึงได้รับจำนวนมากจากการท่องเที่ยวดังกล่าว ทั้งนี้อาจจะหมายรวมถึงผลกระทบต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศด้วยก็ได้

8. ผลกระทบต่อการลงทุนจากต่างประเทศ

กรณีนี้มีลักษณะทำนองเดียวกับการท่องเที่ยวดังกล่าวในข้อ 7 หากแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศ ถ้าหากตัวชาวต่างประเทศที่มาลงทุนก็ดี ผู้เชี่ยวชาญในกิจการที่มาลงทุนก็ดี รวมทั้งธุรกิจที่มาลงทุนก็ดี ถูกก่อกวนคุกคามจากโจรผู้ร้าย เช่น ถูกทำร้าย ถูกก่อกวนวินาศกรรม ถูกเรียกค่าคุ้มครอง ถูกจับตัวเรียกค่าไถ่ ถ้าหากได้เกิดขึ้นถึงขั้นที่ทำให้เขาเกิดความรู้สึกหวาดหวั่นว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัยแล้วย่อมกระทบกระเทือนต่อการลงทุนจากต่างประเทศทั้งมาลงทุนอยู่แล้ว และที่กำลังจะมาลงทุนอย่างไม่มีปัญหา

9. ผลกระทบต่อเกียรติภูมิและภาพพจน์ของตำรวจ

เมื่ออาชญากรรมเกิดขึ้น ประชาชนต้องมุ่งความสนใจที่ตำรวจเป็นหน่วยงานแรกเสมอ แม้จะเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าตำรวจนั้นอยู่ปลายเหตุของอาชญากรรมก็ตาม แต่ขอได้โปรดเข้าใจถึงจิตใจของตำรวจด้วยเถิดว่าไม่มีตำรวจคนใดที่ต้องการให้อาชญากรรมเกิดขึ้นแม้แต่เพียงรายเดียว ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ก็ตาม เมื่อปรากฏว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นมากมายผิดปกติ เป็นธรรมดาที่ตำรวจจะต้องถูกเร่งรัดเรียกร้องให้ปฏิบัติการอย่างเข้มงวดกวดขัน แม้ที่สุดการถูกดำเนินคดีอย่างรุนแรง ก็เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และดูเหมือนจะไม่มีฝ่ายใดต้องการทราบเหตุผลความจำเป็นหรือข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจะมีมากน้อยเพียงใดก็ตาม ทั้งนี้เป็นเรื่องที่ตำรวจทุกคนจะต้องปลงใจให้ได้เพราะเป็นความชอบธรรมที่ประชาชนมีสิทธิที่จะคิด มีสิทธิที่จะตำหนิ มีสิทธิที่จะแสดงออกเช่นนั้น ส่วนปัญหาความถูกต้องนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

แนวโน้มของอาชญากรรมในอนาคต

แนวทางลดการเพิ่มขึ้นหรือความรุนแรงของอาชญากรรม พระพุทธองค์ได้ให้หลักอริยสัจ 4 วัฏนารวม 2524 ปีมาแล้วว่า การแก้ปัญหาคือต้องแก้ที่สาเหตุ ซึ่งเป็นความจริงแท้ที่ไม่มีใครค้านหรือต้องอ้างตำราฝรั่งให้เป็นการยุ่งยากโดยไม่จำเป็นเลย เพราะเพียงแต่ถามว่าอาชญากรรมเป็นปัญหาใช่หรือไม่ อาชญากรรมก่อให้เกิดความทุกข์แก่สังคมใช่หรือไม่ คำตอบก็เห็นปรับเข้ากับหลักอริยสัจ 4 ได้อย่างครบถ้วน กล่าวโดยสรุปก็คือ เราจะมุ่งแก้ปัญหาอาชญากรรม

ที่สาเหตุหรือที่ Causation of Crime หรือที่ภาวะปัจจัยต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาวะปัจจัยโดยทั่ว ๆ ไป และสาเหตุของอาชญากรรมเฉพาะประเภทคดี ข้อสังเกตประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. ข้อสังเกตประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางลดอาชญากรรม

ก. หลักการหรือทฤษฎีที่ว่า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลผลิตของสังคม ถ้าสิ่งแวดล้อมดี การฝึกอบรมดี เราสามารถกำหนดคุณภาพของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศได้

ข. อาชญากรรมเปรียบเสมือนขยะมูลฝอยที่เคลื่อนกราดอยู่บนถนน ตำรวจเปรียบเสมือนคนกวาดขยะ มักถูกตำหนิอยู่เสมอว่ากวาดขยะไม่หมด ไม่สะอาด แต่ดูเหมือนเราไม่ค่อยสนใจด้านผู้ทิ้งขยะมูลฝอยกันเท่าที่ควร นัยหนึ่งก็คือ เราสนใจต่อผลที่เกิด แต่เราให้ความสนใจด้านสาเหตุที่ทำให้เกิดผลกันน้อยไป

ค. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอาชญากรรม “ปราบเท่าใดก็ไม่หมด ถ้าไม่ลดสาเหตุอาชญากรรม”

2. ขอบนด้านสาเหตุหรือภาวะปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มลดของอาชญากรรม

พิจารณาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือวงการทั่วไปเป็นพิเศษ คือ

ก. ความสำเร็จในการพัฒนาบ้านเมืองตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะฉบับที่ 5 ซึ่งมีกำหนด 5 ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 - 2529

(1) หากแผนชาติฉบับนี้บรรลุเป้าหมายมากเพียงใดก็ย่อมมีผลช่วยลดสาเหตุหรือภาวะปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมได้มากด้วยเช่นเดียวกัน

(2) เพราะโดยหลักการแล้ว ควรจะเป็นว่า ยิ่งพัฒนาดีอาญายังลด ไม่ควรจะเป็นว่า ยิ่งพัฒนาดีอาญายังเพิ่ม

ข. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยลดอาชญากรรมลงได้มาก ไม่ว่าจะเป็นการ อัยการ ทนายความ ศาล ราชทัณฑ์

ค. การรณรงค์หรือฟื้นฟูปลูกฝังศีลธรรมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เชื่อว่าจะช่วยลดปัญหาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมลงได้มาก

ง. บทบาทของประชาชนในการต่อต้านอาชญากรรม หากคิดดูแล้วจะเห็นว่าเป็นที่น่าแปลกใจที่ในชุมชนหนึ่ง ๆ สมมติว่าอำเภอหนึ่งมีประชากรจำนวน 100,000 คน เชื่อเหลือเกินว่าอาชญากรหรือคนเลวจริง ๆ มีไม่เกิน 100 คน ที่เที่ยวอาละวาด ปล้นชิงทรัพย์ ฆาตกรรมชาวบ้าน ให้เป็นที่เดือดร้อน ถ้าสุจริตชนนึกกำลังกันช่วยเป็นหูเป็นตาให้เจ้าหน้าที่ตำรวจอีกทางหนึ่งด้วย

เชื่อว่าจะช่วยลดหรือสกัดกั้นการขยายตัวของอาชญากรรมได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้มีได้หมายความว่าจะเป็นการผลักระไปให้แก่ประชาชน หากแต่เป็นการร่วมมือกันขจัดการเลวร้ายในสังคมให้ลดน้อยลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เท่านั้น ความจริงบทบาทของประชาชนที่จะช่วยลดหรือต่อต้านอาชญากรรมนั้นมีมากมายหลายประการ

3. แนวโน้มของอาชญากรรมในอนาคต

จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงหรือจะทรงตัว อย่างใดอย่างหนึ่งนั้นดูจะเป็นเรื่องที่พยากรณ์ได้ยากมากสำหรับปัญหาอาชญากรรม เพราะตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเพิ่มลดของอาชญากรรมนั้นมีหลายตัวหรือหลายประการ และไม่อาจจะชี้ชัดได้ว่าตัวแปรหรือภาวะปัจจัยนั้น ๆ จะผันแปรไปอย่างไร นอกจากนี้ยังมีภาวะแทรกซ้อนบางอย่างมักจะเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดมาก่อนก็มีอยู่เสมอ เช่น ภาวะฝนแล้งอุทกภัยอย่างหนัก การขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิงของกลุ่มโอเป็ค ฯลฯ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมมีผลต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศและต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาภาวะปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวในตอนที่ 2 และที่ได้เน้นเป็นพิเศษในข้อ 1 แล้ว แม้ฝ่ายบ้านเมืองและประชาชนจะได้ร่วมมือกันดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็ตาม แต่ในระยะ 5 ปีข้างหน้า คือในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) แนวโน้มของอาชญากรรมควรจะเป็นไปในลักษณะดังต่อไปนี้

1. คดีอาญาจะมีแนวโน้มสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจการขยายตัวของสังคมและการเพิ่มของประชากร
2. คดีฆ่าคนตายจะเพิ่มมากขึ้น
3. มือปืนรับจ้างจะมีบทบาทมากขึ้น
4. อาวุธสงครามจะมีบทบาทมากขึ้น
5. คนร้ายจะมีความอุกอาจ เขี้ยมโหดยิ่งขึ้น
6. อาชญากรไร้สติจะมีมากขึ้น
7. ยุวอาชญากรจะมีมากขึ้น
8. ยาเสพติดให้โทษจะมีบทบาทมากขึ้น
9. ความผิดทางเศรษฐกิจจะมีความสำคัญยิ่งขึ้น
10. ผกค. จะใช้อาชญากรรมเป็นเครื่องมือทางการเมือง และเป็นอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมากขึ้น

ทั้งนี้เพราะการที่จะบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศตามแผนชาติ ฉบับที่ 5 ก็คือการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่ดี การรณรงค์เพื่อ

สร้างสรรค์ให้ประชาชนมีศีลธรรมสูงขึ้นก็ดี การผนีกกำลังสุจริตชนเพื่อต่อต้านอาชญากรรม
ก็ดี รวมถึงการลดสาเหตุหรือภาวะปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรให้เกิดการเพิ่มลดของอาชญากรรม
นั้น เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยเวลา แผนงานและโครงการที่ถูกต้องเหมาะสมการกระทำที่ต่อเนื่อง
งบประมาณก็อาจจะต้องใช้จำนวนมากพอสมควร ข้อจำกัดเหล่านี้อาจเป็นเงื่อนไขให้ความปรารถนา
ดีของทุกฝ่ายที่จะควบคุมอาชญากรรมมิให้ขยายตัวหรือเพิ่มความรุนแรงยิ่งขึ้น อาจไม่ได้ผลตาม
ที่คาดคิดไว้ แต่อย่างไรก็ดี ก็ยังมีความหวังอยู่ว่าการเริ่มต้นในปีนี้เป็นปีและประสบความสำเร็จในอีก
5 ปีข้างหน้า ก็ยังดีกว่าการเริ่มต้นเมื่อ 5 ปีข้างต้นมิใช่หรือ นอกจากนี้ยังมีความมั่นใจอีกว่า หากทุก
ฝ่ายได้ร่วมมือกันอย่างจริงจัง จริงจังและต่อเนื่องแล้ว แม้อาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นก็คงจะเพิ่มขึ้นไม่
มากจนผิดปกติอย่างแน่นอน

คำถามท้ายบท

1. จงอธิบายสาเหตุของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นให้เข้าใจ?
2. สาเหตุของอาชญากรรมจากปัจจัยกายภาพหมายถึงอะไร จงอธิบาย?
3. ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการศึกษาอาชญากรรมมีหลักวิธีการอย่างไร?
4. ท่านมีความเข้าใจอย่างไรเกี่ยวกับการศึกษาถึงปัจจัยทางสังคมวิทยา จงอธิบาย?
5. แนวความคิด “ความสัมพันธ์ของความแตกต่าง” มีสาระสำคัญในการศึกษาอาชญากรรมอย่างไรบ้าง?
6. จงอธิบายแนวความคิดของนักสังคมวิทยาที่อธิบายเกี่ยวกับอาชญากรรมมา 2 แนวความคิด